

Själpreda för barn

vid

inhämtande af bibelkunskap

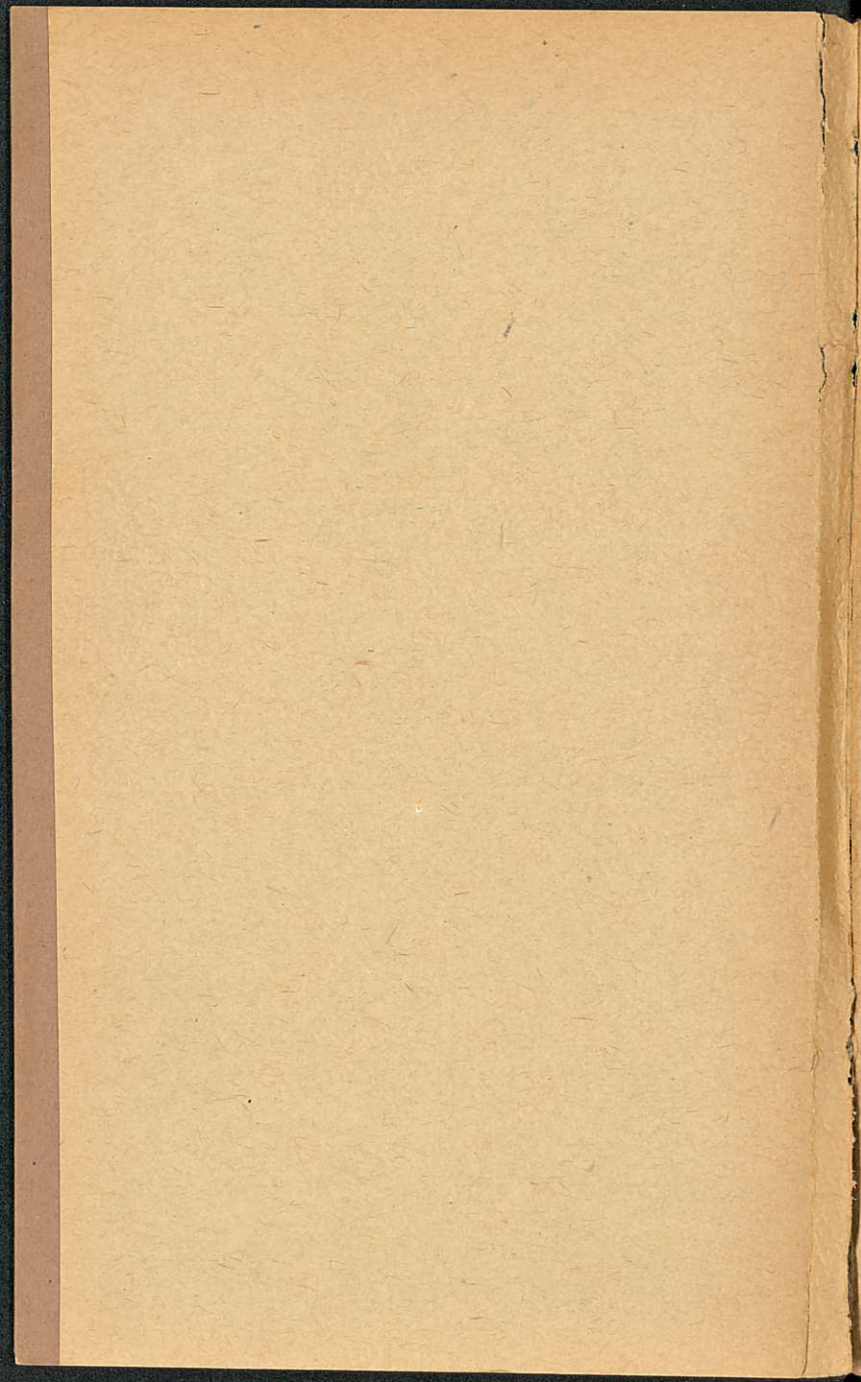
eller

Ett kort sammandrag af den apostoliska läran

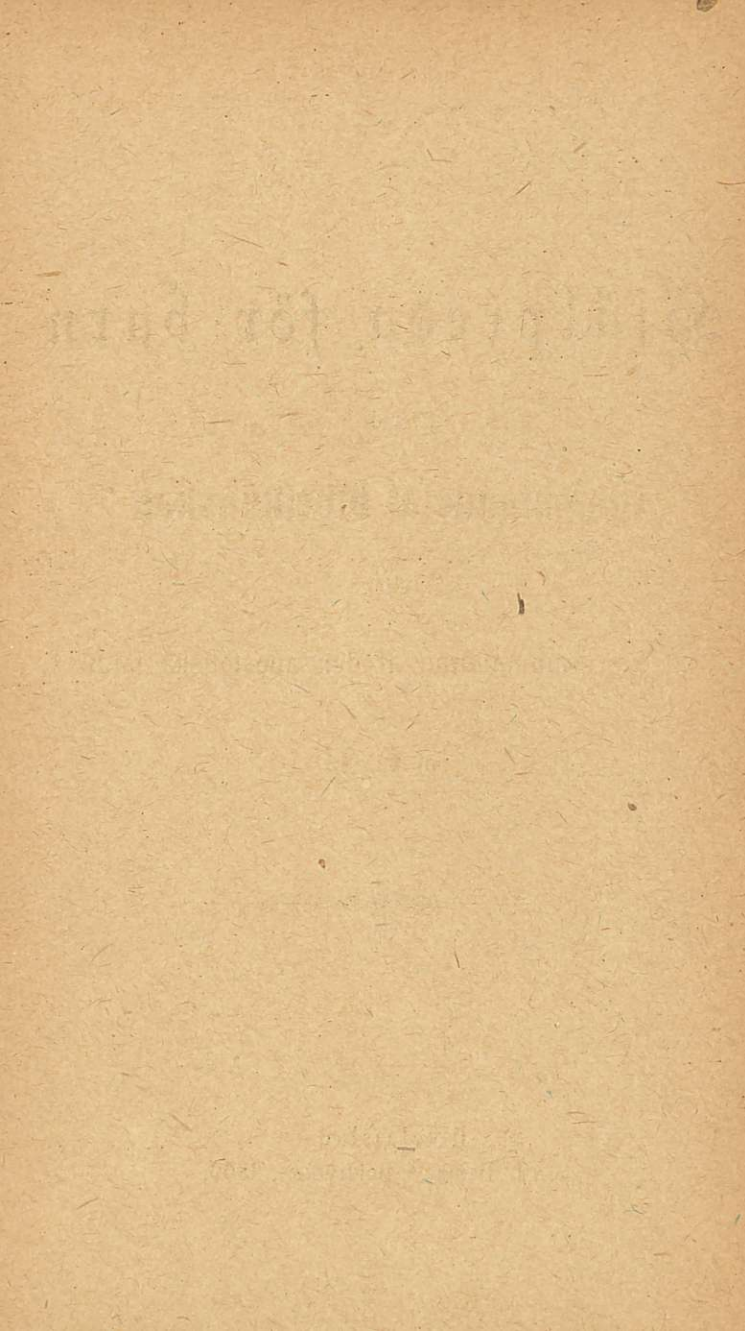
af **E. J.**

Pris 80 pi.

Nikolaistad,
C. H. Heinze's Boktryckeri, 1899.

Hjälpreda för barn

vid

inhämtande af bibelkunskap

eller

Ett kort sammandrag af den apostoliska läran

af *E. Jansson*

Nikolaistad,
C. H. Heinze's Boktryckeri, 1899.

Latinsk stil.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q
R S T U V W X Y Z Å Ä Ö
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u
v w x y z å ä ö

Fraktur stil.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S
T U V W X Y Z Å Ä Ö
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y
z å ä ö

Modern Kansli.

À Á Â Ã Ä Å Æ Ç È É Ê Ë
L M N O P Q R S T U V W
X Y Z Å Ä Ö
a b c d e f g h i j k l m n o p q
r s t u v w x y z å ä ö

Striffstil.

A B C D E F G H I J K
L M N O P Q R S T U V
W X Y Z Å Ä Ö
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v
w x y z å ä ö

Inledning.

Den heliga skrift eller Guds ord.

1. Hvad förstås med den heliga skrift?

Med den heliga skrift förstås en samling af de böcker, som, ingifna af den Heliga ande, utgöra källan till allt vårt wetande om Gud och om människans frälsning genom tron på Jesus Kristus.

Jesus sade till dem: I faren wilje, emedan I icke förstån skrifterna. Matt. 22: 29.

Och han begynte med Moses och alla profeterna och uttydde för dem det som i alla skrifterna rörde honom. Luf. 24: 27.

Wetande, att du från barndomen känner de heliga skrifterna, som kunna göra dig wis till frälsning genom tron i Kristus Jesus. 2 Tim. 3: 15.

2. Hvad förstås med Guds ord?

Med Guds ord förstås, hwad Gud har talat, så wäl då han uttalade sitt skapareord, som när han sedan talat genom heliga Guds män.

Sch Gud fader: Warde ljus! 1 Mos. 1: 3.

I begynnelsen war Ordet, och Ordet war hos Gud. Genom detta är allt gjort, och det förutan är intet gjort, som är gjort. I det war lif, och lifwet war människornas ljus. Det war det sanna ljuset, hwilket upplyser alla människor, då det kommer i världen. Och ordet wardt fött, och han bodde ibland oss, full af nåd och sanning, och wi skådade hans härlighet, såsom den af fadren enföddes härlighet. Joh. 1: 1, 3, 4, 9, 14.

3. Har Gud själf talat och skrifwit ordet i den heliga skrift?

Gud har dels själf talat och skrifwit och dels ingifwit heliga män att tala hans ord samt befalt dem att nedskrifwa detsamma.

All skrift, af Gud ingifwen, är ock nyttig till undervisning, till bestraffning, till upprättelse, till tuftan och rättfärdighet. 2 Tim. 3: 16.

Ly ingen profetia har någonsin framkommit af en människas wilja, utan heliga Guds män hafwa talat, drifna af den Heliga ande. 2 Petr. 1: 21.

4. På hwad sätt kan Gud sägas hafwa inwerkad på de bibliska författarna?

Gud har genom den Heliga ande inwerkad på de bibliska författarna på sådant sätt, att han uppmanat dem att skrifwa, meddelat dem, hwad de skolat skrifwa och under skrifningen bewarat dem för misstag.

Sch Herren sade till Mose: Skrif upp detta till en äminnelse uti din bok och lägg det i Josua öron! 2 Mos. 17: 14.

Tag dig en bokrulle och skrif däruti alla de ord, hwilka jag har talat till dig öfwer Juda och öfwer alla folk ifrån den dag, då jag började tala till dig. Jerem. 36: 2.

5. Huru indelas den heliga skrift med afseende på tiden för dess författande?

Den heliga skrift indelas med afseende på tiden för de olika böckernas författande i två delar, gamla och nya testamentet.

Gamla testamentet, skrifwet på ebreiska och innehållande trettionio böcker, författades före Kristi födelse; nya testamentet, skrifwet på grekiska samt innehållande tjugusju böcker, författades efter Kristi födelse.

6. Hvilka böcker höra till gamla testamentet?

Till gamla testamentet höra Moses fem böcker, Josua bok, Domareboken, Ruts bok, Samuels två böcker, två Konungaböcker, två Krönikeböcker, Esras bok, Nehemias bok, Esters bok, Jobs bok, Psaltaren, Salomos ordspråk, Salomos predikare, Salomos höga wisa, profeterna Esaia, Jeremia, Jeremias klagowisor, Hesekiel, Daniel, Osea, Joel, Amos, Obadja, Jona, Mifa, Nahum, Habakuk, Zefanja, Haggai, Satarja och Malaki.

7. Huru indelas gamla testamentet med afseende på dess innehåll?

Gamla testamentet indelas i lagen, profeterna och psalmerna.

Sch han sade till dem: Dessa äro de ord, som jag talade till eder, då jag ännu war med eder, att

allt måste fullbordas, som är skrifwet om mig i Moses lag och i profeterna och i psalmerna. Luf. 24: 44.

8. Hvilka böcker höra till nya testamentet?

Till nya testamentet höra Matteus, Markus, Lukas och Johannes ewangelium, Apostlagärningarna, Pauli bref till Romarna, två till Korintierna, till Galaterna, till Efesfierna, till Filipperna, till Kolosserna, två till Tessalonikerna, två till Timoteus, till Titus, till Filemon, brefwet till Ebreerna, Petri två bref, Johannes tre bref, Jakobs bref, Judas bref och Johannes uppenbarelse.

9. Huru indelas nya testamentet med afseende på dess innehåll?

Nya testamentets skrifter indelas i historiska, dogmatiska eller läroböcker samt en profetisk. De historiska böckerna äro de fyra ewangelierna och apostlagärningarna; läroböckerna äro de apostoliska brefwen, af hvilka Petri, Johannes, Jakobs och Judas bref kallas de allmänna; nya testamentets profetiska bok är Johannes uppenbarelse.

Anm. Ghuru följande ej kan betraktas såsom alldeles nödvändigt för syftet med denna bok, intages det likwäl, emedan man hoppas, att det i någon mån kan bidraga till att göra lärjungen förtrogen med nya testamentet.

10. När och hwar samt af hvilka anses nya testamentets skrifter vara författade?

1. Brefwen till Tessalonikerna författades af Paulus i Korint år 52—54.

2. Brefwet till galaterna och det första till korintierna skrefwos af Paulus omkring år 57 i Efesus.

3. Andra korintierbrefwet författades omkring år 58 af Paulus i Filippi.

4. Romarebrefwet skrefs i Korint omkring år 58 af Paulus.

5. Jakobs bref skrefs i Jerusalem år 62 eller 63 sannolikt af Jakob, „Herrens broder“.

6. Brefwen till efesierna, kolosserna, filipperna samt till Filemon författades af Paulus under hans första fångenskap i Rom omkring år 62.

7. Petri första bref författades af lärjungen Petrus omkring år 64.

8. Lukas evangelium och apostlagärningarna författades af Lukas år 64 eller 65 i Rom.

9. Första brefwet till Timoteus och brefwet till Titus skrefvos af Paulus omkring år 65 i Macedonien.

10. Andra brefwet till Timoteus skrefs af Paulus i Rom omkring år 66.

11. Brefwet till ebreerna anses af några vara författadt af Paulus, Gbr. 13: 23, andra af Apollos, Apg. 18: 25, år 65—70.

12. Petri andra bref skrefs af Petrus år 66 eller 67 möjligen i Rom.

13. Matteus evangelium författades af lärjungen Matteus eller Lewi år 65—68 sannolikt i Palestina.

14. Markus evangelium författades af Markus, Pauli och Petri medarbetare, något af åren 65—68 troligen i Rom.

15. Johannes evangelium författades af lärjungen och aposteln Johannes i Efesus omkring åren 70—100.

16. Johannes uppenbarelse, författades af ofwän nämnda Johannes under hans förvisning till Patmos omkring år 97.

17. Johannes tre bref skrefvos af samme Johannes möjligen i Efesus kort före hans död.

18. Judas bref är författadt antingen af lärjungen Judas med tillnamnet Lebbeus eller Laddeus eller ock af en af Herrens broder med detta namn; tiden och platsen äro obefanta.

11. Af huru många böcker består sålunda den heliga skrift, och hwilken betydelse har den med afseende på vår kunskap och vårt lif?

Bibeln eller den heliga skrift består af 66 böcker, och är den enda källan till allt andligt wetande samt enda regeln och rättesnöret för en kristens tro och wandel.

Första delen.

Om Gud.

1. Hvad har Gud i den heliga skrift uppenbarat om sitt heliga väsen?

Gud har i den heliga skrift uppenbarat, att han, den ende guden, är en ande, ett lefwande, personligt, öfverfinnligt, tänkande, kännande, viljande och wetande väsen, samt att han är lifwet, ljuset och kärleken.

Jag är Herren och ingen annan. Förutom mig är ingen Gud. Gs. 45: 5.

Gud är en ande, och de som tillbedja honom böra tillbedja i anda och sanning. Joh. 4: 24, 2 Kor. 3: 17.

Ty såsom fadern har lif i sig själf, så har han ock gifwit sonen att hafwa lif i sig själf. Joh. 5: 26.

Och Herren syntes honom (Isak) i den natten och sade: Jag är din faders, Abrahams, Gud. Fruktu icke, ty jag är med dig. 1 Mos. 26: 24.

Och när Herren såg, att han (Mose) gick tillbaka för att se, ropade Gud till honom utur törn-

buskens och sade: Mose! Mose! Och han svarade: Si, här är jag. Och han sade: Kom icke nära här-
intill! Drag dina skor af dina fötter, ty rummet, där
du står, är en helig mark. Och han sade: Jag är
din faders Gud, Abrahams Gud, Isaks Gud och Ja-
kobs Gud. Och Mose betäckte sitt ansikte, ty han
fruktade att se uppå Gud. 2 Mos. 3: 4—6.

Om I söken mig af allt edert hjärta, så skall
jag låta mig finnas af eder, säger Herren. Jer. 29:
13: 14.

Ty jag wet, hvilka tankar jag tänker för eder,
säger Herren, fridens tankar och icke ofärdens, att jag
må gifwa eder framtid och hopp. Jer. 29: 11.

Mina tankar äro icke edra tankar, och edra vä-
gar äro icke mina vägar, säger Herren, utan såsom
himmelen är högre än jorden, så äro ock mina vägar
högre än edra vägar och mina tankar högre än edra
tankar. Ef. 55: 8, 9.

Ty af honom och genom honom och till honom
äro alla ting. Honom ware ära i ewighet! Amen.
Rom. 11: 36.

O, hwilket djup af rikedom och wißdom och kun-
skap hos Gud! Huru outgrundliga äro icke hans do-
mar och huru outränsakliga hans vägar! Ty hwem
har känt Herrens sinne? Eller hwem har varit hans
rådgifware? Rom. 11: 33, 34.

Gud är ett ljus, och intet mörker är i honom.
1 Joh. 1: 5.

Den som icke älskar, han känner icke Gud, ty
Gud är kärlek. 1 Joh. 4: 8.

2. Hvad har Gud för öfrigt uppenbarat om sina förnämsta egenskaper?

Gud har uppenbarat om sina förnämsta egenskaper;

1. Att han är ewig.

Örrän bergen blefwo till och du frambragte jor-
den och världen, ja, från ewighet till ewighet är du,
Gud. Ps. 90: 2;

2. Att han är helig.

Helig, helig är Herren Zebaoth. Hela jorden är full
af hans härlighet. Es. 6: 3.

Waren heliga; ty jag är helig. 1 Petr. 1: 16

3. Att han är allsmächtig.

Jag är Gud allsmächtig. Wandra inför mitt an-
sikte och war fullkomlig. 1 Mos. 17: 1.

Wår Gud är ju i himmelen; han kan göra allt
hwad han will. Ps. 115: 3.

4. Att han är allwetande.

Herre, du utransafar mig och känner mig. Hvad
jag sitter eller uppstår, wet du det; du förstår mina
tankar fjärran ifrån. Ps. 139: 1, 2.

5. Att han är rättfärdig.

Herre, du är rättfärdig, och dina domar äro rättvisa. Du har påbjudit dina vittnesbörd i rättfärdighet och i stor trofasthet. Ps. 119: 137, 138.

6. Att han är god, barmhärtig, trofast och nådig.

Herren är god, ett fäste på nödens dag, och han känner dem som förtrösta på honom. Nah. 1: 7.

Jungen är god utan Gud allena. Matt. 19: 17.

Herren, Herren, en Gud, barmhärtig, nådig, och långmodig och stor i kärlek och trofasthet. 2 Mos. 34: 6.

7. Att han är tålig och långmodig.

Föraktar du hans godhets, tålsamhets och långmodighets rikedom, icke förstående, att Guds godhet vill föra dig till bättring? Rom. 2: 4.

8. Att han är sannfärdig och oföränderlig.

Ware hållre Gud sannfärdig och hvar människa en lögnare. Rom. 3: 4.

Ty Herrens ord är sannfärdigt, och hwad han lofwar, det håller han wissferligen. Ps. 33: 4.

Den som antager hans vittnesbörd, han har be-seglat, att Gud är sannfärdig. Joh. 3: 33.

I forntiden har du lagt jordens grund, och him-larna äro dina händers werk. De skola förgås, men du förblifwer, de skola alla föråldras såsom en kläd-nad; du skall förwandla dem, såsom man byter om dräkt, och de skola förwandlas. Men du är densamme, och dina år skola icke hafwa någon ände. Ps. 102: 26—28.

All god gåfwa och all fullkomlig skänkt kommer ned ofwanefter från ljusets fader, hos hwilken ingen förwandling finnes eller någon wärlingens skugga. *Jaf. 1. 17.*

9. Att han är allestädes närwarande.

Är jag en Gud ifrån närheten, säger Herren, och icke en Gud fjärran ifrån? Eller kan någon gömma sig i gömslen, där jag icke skulle se honom, säger Herren? Är icke jag den som uppfyller himmel och jord, säger Herren? *Jer. 23: 23, 24.*

Hwärt skall jag gå för din ande, och hwärt skall jag fly för ditt ansikte? Fore jag upp i himmelen, så är du där, och bäddade jag åt mig i dödsriket, se, så är du ock där. Toge jag morgonrodnadens wingar, gjorde jag mig en boning ytterst i hafwet, så skulle också där din hand leda mig och din högra hand hålla mig. *Pf. 139: 7—10.*

3. Huru uppenbarar sig Gud med afseende på sin treenighet?

Gud uppenbarar sig i sitt ord och genom sina verk såsom Fader, Son och helig Ande, hwarför wi äfwrn säga, att i gudomen äro tre personer.

¶ Så fördenksfull ut och gören alla folk till lärjungar, döpande dem till Fadrens, Sonens och den heliga Andes namn. *Matt. 28: 19.*

Wår Herre Jesu Kristi nåd och Guds kärlek och den heliga Andes delaktighet ware med eder alla. *2 Kor. 13: 13.*

4. Guru uppenbarar sig Gud i de tre personerna hwar för sig?

Gud uppenbarar sig såsom Fader i skapelsen, såsom Son i återlösningen och såsom helig Ande i helgelsen.

1. Med afseende på Fadren:

Å säger Herren, den helige i Israel, som har skapat honom: Frågen mig om tillkommande ting och låten mig hafwa omsorgen om mina barn och om mina händers werk? Jag har gjort jorden, och har skapat människorna däruppå. Med mina händer har jag utspänt himmelen och ordnat hela dess här. Es. 45: 11, 12.

2. Med afseende på Sonen:

Vetande, att I icke med förgängliga ting, silfver eller guld, hafwen blifwit återlösta från edert fåfängliga, fäderneärfda lesverne utan med Kristi dyra blod såsom ett felfritt och obesmittadt lamms. 1 Petr. 1: 18, 19.

3. Med afseende på den heliga Ande:

I hafwen blifwit helgade, I hafwen blifwit rättfärdiggjorda genom Herren Jesu Kristi namn och genom vår Guds Ande. 1 Kor. 6: 11.

Andra delen.

Om skapelsen och änglarnas fall.

1. Swilken har skapat himmel och jord?

Gud fader har skapat himmel och jord, både synliga och osynliga ting, människor och änglar.

I begynnelsen skapade Gud himmel och jord.
1 Mos. 1: 1.

På sex dagar har Herren gjort himmelen och jorden och hafwet och allt hwad däruti är. 2 Mos. 20: 11.

Huru mångfaldiga äro icke dina verk, o Herre! Med wisshet har du gjort dem alla; jorden är full af hwad du har skapat. Ps. 104: 24.

2. Huru skapade Gud världen?

Gud har skapat världen genom sin son, det ewiga ordet, som war i begynnelsen hos Gud, och hwarigenom han af det som icke synes, frambragte allt det man ser.

Gud sade: Warde ljus på himmelens fäste till att skilja mellan dag och natt, och ware de till tecken

och till tidsmärken, till dagar och år, och ware de till ljus på himmelens fäste till att lysa på jorden! Och det skedde så. Och Gud gjorde de två stora ljusen, det större ljuset till att härska öfver dagen och det mindre ljuset att härska öfver natten. 1 Mos. 1: 14—16.

Och Gud sade: Samle sig watten, som äro under himmelen, på ett rum, att det torra må synas! Och det skedde så. Och Gud sade: Frambringe jorden gräs och örter, som hafwa frö, och fruktsamma träd, att hwart och ett bär frukt efter sin art och hafwer sitt frö i sig själft på jorden! Och det skedde så. 1 Mos. 1: 9, 11.

Och Gud sade: Watten wimle af lefwande djur, och fåglar flyge öfver jorden under himmelens fäste! 1 Mos. 1: 20.

Och Gud sade: Jorden frambringe lefwande djur, hwart efter sin art! Och det skedde så. Och Gud såg, att det war godt. 1 Mos. 1: 24, 25.

Himmelen är gjord genom Herrens ord, och all dess här genom hans muns anda. Ps. 33: 6.

Genom det (ordet) är allt gjordt och det förutan är intet gjordt. Joh. 1: 3.

Ty i honom skapades allt, det som är i himmelen och det som är på jorden, det synliga och det osynliga, ware sig troner eller myndigheter eller herradömen eller wäldigheter: allt är skapat genom honom och till honom. Kol. 1: 16.

3. Huru skapade Gud människan?

Gud skapade människan af jordens stoft; han formade henne till sin afbild och inbläste i hennes näsa en lefwande anda och gjorde henne till en lefwande själ, hvarför oc människan har en odödlig ande.

Sch Herren Gud formade människan af jordens stoft och inbläste uti hennes näsa en lefwande anda, och så wardt människan en lefwande själ. 1 Mos. 2: 7.

Och Gud skapade människan efter sitt beläte. Efter Guds beläte skapade han dem. Man och kvinna skapade han dem. 1 Mos. 1: 27.

4. Swad förstås med Guds afbild hos människan?

Med Guds afbild hos människan förstås den likhet med Gud, som hon erhållit i skapelsen, i det att Gud gaf henne förnuft, wilja och samwete. Hon war ren till sin natur samt fri från synd och ofunnig om synd.

5. Swilka woro våra första föräldrar?

Våra första föräldrar woro Adam och Ewa, hwilka under ofskyldighetens tillstånd bodde i Edens lustgård i sällig gemenskap med Gud.

Sch Adam kallade sin hustrus namn Hewa (Ewa), därföre att hon skulle blifwa en moder åt alla lefwande. Och Herren Gud planterade en lustgård uti Eden Österut, och där satte han människan, som han hade gjort. 1 Mose 3: 20, 1 Mos. 2: 8.

6. Hvad uppenbarar den heliga skrift om änglarnas wäsende?

Den heliga skrift uppenbarar att änglarna äro andar, hwilka Gud utrustat med stor wisshet, kraft och härlighet.

¶ Han gör sina änglar till windar och sina tjänare till eldslåga. Ebr. 1: 7.

7. Förblefwo alla änglar i sitt ursprungliga tillstånd?

Icke alla änglar förblefwo i sitt ursprungliga tillstånd, utan en del afföll från Gud och syndade samt bildar nu ett mörkrets rike, hvars furste djäfwulen är.

¶ Gud skonade icke änglar, som syndade, utan störtade dem till afgrunden och öfwerlämnade dem åt mörkrets kedjor, förwarade till dom. 2 Petr. 2: 4.

Och de änglar, som icke behöllo sitt furstadöme, utan öfwergåfwo sitt eget hem, dem har han med ewiga bojor i mörkret förwarat till den stora dagens dom. Jud. 1: 6.

Djäfwulen war en mandråpare från begynnelsen, och han står icke i sanningen, ty sanning är icke i honom. När han talar lögnen, talar han af sitt eget, ty han är en lögnare och dess fader. Joh. 8: 44.

8. Hvad göra de onda änglarna?

De onda änglarna motstå Guds heliga wilja och söka att förföra människorna till synd för att bringa äfwen dem i fördömelse.

Varen nyftra och waken; ty eder wedersakare, djäfwulen, går omkring såsom ett rytande lejon och söker hwem han må uppsluka. 1 Petr. 5: 8.

9. Swad göra de goda änglarna?

De goda änglarna tacka och lofwa Gud, fullgöra hans heliga wilja och tjäna dem som frukta Gud.

Lofwen Herren, I hans änglar, I starke hjäl-
tar, som uträdden hans befallning, när I hören ljudet
af hans ord. Ps. 103: 20.

Äro de icke alla tjänsteandar, som utsändas till
tjänst för deras skull, som skola ärfwa frälsning?
Ebr. 1: 14.

Tredje delen.

Om människans fall och dess följder.

1. Förblef människan i sitt ursprungliga tillstånd?

Människan förblef icke i sitt ursprungliga tillstånd, utan då Gud satte henne på prof, föll hon i synd genom djäfwulens frästelse.

2. Hur satte Gud människan på prof?

Gud satte människan på prof genom att förbjuda henne att äta af kunskapens träd i lustgården, där våra första föräldrar bodde under oskyldighetens tillstånd.

Och Herren Gud lät upväxa af jorden allehanda träd, ljufliga till att se och goda till att äta, och lifwets träd midt i lustgården och kunskapens träd på godt och ondt. 1 Mos. 2: 9.

Och Herren Gud bjöd mannen och sade: Af allehanda träd i lustgården må du äta, men af kunskapens träd på godt och ondt skall du icke äta, ty på den dag du därpå äter skall du döden dö. 1 Mos. 2: 16, 17.

3. Hvad föranledde människans fall?

Människans fall föranleddes däraf, att hon icke med tro höll sig till Herrens ord, utan lyfsnade till frestaren, biföll till det onda och öfwerträdde Guds bud.

Sch ormen sade till kvinnan: Skulle wäl Gud hafwa sagt: I skolen icke äta af alla träd i lustgården? Ingalunda skolen I döden dö, ty Gud wet, att på den dag, då I äten däraf, skola edra ögon öppnas, och i skolen blifwa såsom Gud, wetande hwad godt och ondt är. Och kvinnan såg, att trädet war godt att äta af och att det war en lust för ögonen och att det war ett kostligt träd, emedan det gaf förstånd; och hon tog af frukten och åt och gaf deslikes åt sin man med sig, och han åt. 1 Mos. 3: 1, 4, 5, 6.

4. Hvad förstås med synd?

Med synd förstås alla människans tankar, ord och handlingar, som stå i strid mot Guds heliga bud och wilja.

Swar och en som gör synden, han öfwerträder ock lagen och synden är lagöfwerträdelse. 1 Joh. 3: 4.

Si lydriad är bättre än offer, och hörsamhet är bättre än wedurars fett; ty olydnad är en trolldoms-synd, och gensträfwighet är afgudereri och bilddyrkan. Emedan du har förkastat Herrens ord, har han ock förkastat dig. 1 Sam. 15: 22, 23.

5. Swilka följder medförde syndafallet för de första människorna?

Genom syndafallet blefwo de warje, att de woro nakna och drabbades af Guds dom samt utdrefwos ur lustgården och förlorade den saliga gemenskapen med Gud.

Sch bägges deras ögon öppnades, och de blefwo warje, att de woro nakna, och de bundo tillhopa fikonlöf och gjorde sig skörten. 1 Mos. 3: 7.

Och till kvinnan sade han: Jag skall låta dig få mycken wedermöda, då du warder hafwande. Du skall föda dina barn med smärta, och till din man skall din åtrå stå, och han skall råda öfwer dig. Och till Adam sade han: Emedan du lydde din hustrus röst och åt af trädet, om hwilket jag bjöd dig och sade: „Du skall icke äta däraf“, så ware marken förbannad för din skull! Med bekymmer skall du nära dig af henne i alla dina lifsdagar, och törne och tistel skall hon bära åt dig, och du skall äta markens örter. Du skall äta bröd i ditt anletes swett, till desz du åter warder till jord, hwaraf du är tagen, ty stoft är du, och till stoft skall du åter warda. 1 Mos. 3: 16—19.

Och han dref människan ut och satte öster om Edens lustgård Keruberna och ett blytrande, swängande swärd till att bewaka vägen till lifwets träd. 1 Mos. 3: 24.

6. Hvad förstås med att de första människorna förlorade sin saliga gemenskap med Gud?

Därmed förstås, att de förlorade Guds heliga afbild: deras förnuft förmörkades, deras hjärta bortwändes från Gud, deras samwete blef fridlöst, och deras wilja blef i allt benägen till det onda; hon fick en räddhågans ande och hemföll under syndens, dödens och djäfwulens wäld.

Och Gud såg på jorden, och se, hon war fördärfwad, ty allt kött hade fördärfwat sin wäg på jorden. 1 Mos. 6: 12.

Och Herren såg, att människornas ondska war stor på jorden och att alla hennes hjärtas uppsåt och tankar beständigt woro onda. 1 Mos. 6: 5.

(De äro) förmörkade till förståndet och bortkomna från det lif, som är af Gud, för den ofunnighets skull, som är i dem för deras hjärtas förhärdelses skull. Efes. 4: 18.

Och Adam sade: Jag hörde ljudet af dig i lustgården och wardt förskräckt, ty jag är naken; därför gömde jag mig. 1 Mos. 3: 10.

7. Swilka äro syndafallets följder för människosläktet i allmänhet?

Genom syndafallet fördärfwades icke blott våra första föräldrar utan hela människosläktet, så att alla människor af naturen äro syndare och döden underkastade.

Människans hjärtas uppsåt är ondt allt ifrån ungdomen. 1 Mos. 8: 21.

Alla hafwa afwifit, allesamman hafwa blifwit onyttiga, ingen finnes, som gör godt, det finnes icke en enda. Rom. 3: 12.

Den fjäl som syndar, hon skall dö. Hes. 18: 4.

8. Hur uppenbarar sig synden hos människan?

Synden uppenbarar sig hos människan dels såsom arffsynd och dels såsom werksynd.

9. Hvad förstås med arffsynd?

Med arffsynd förstås det medfödda fördärfwet i vår natur, hwilket gör oss benägna till det onda och oförmögna till det goda och verka i oss allehanda onda begär, ur hwilka werksynderna härfluta.

Sedan begärelsen har aflat, föder hon synden. Jak. 1: 15.

Se, i synd är jag född, och i synd har min moder aflat mig. Ps. 51: 7.

Ty från hjärtat utgå onda tankar, mord, hor, förlefnad, stölder, falska wittnesbörd och hädelser. Matt. 15: 19.

Jag wet, att i mig, det är, i mitt kött, bor icke godt, ty wiljan har jag, men att göra det goda finner jag icke. Rom. 7: 18.

Genom en människa har synden kommit i världen och genom synden döden, och har så döden kommit till alla människor, emedan de alla hafwa syndat. — Döden härskade från Adam intill Moses äfwen öfwer

dem som icke hade syndat med någon öfwerträdelse lif Adams. — Genom en öfwerträdelse kom fördömmelsen öfwer alla männifkor. Rom. 5: 12, 14, 18.

10. Swad förstås med werksynd?

Med werksynd förstås både tankar, uppsåt, ord och handlingar, hvarigenom männifkan motstår den Heliga Ande, öfwerträder Guds bud och försummar att göra hans wilja och själunda hemfallen under döden.

Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Hvar och en som gör synden är syndens träl. Joh. 8: 34.

Den som wet att göra rätt och icke gör det, honom är det synd. Jaf. 4: 17. — Syndens lön är döden. Rom. 6: 23.

11. Huru mångfaldig är döden?

Döden kan sägas wara trefaldig: andlig, lefamlig och ewig.

12. Swad förstås med andlig död?

Med andlig död förstås, att männifkan befinnes i sitt fallna och oomvända tillstånd, tjänande begärelsen och synden.

Iworen döda genom edra öfwerträdelser och synder. Efes. 2: 1.

13. Swad förstås med lefamlig död?

Med lefamlig död förstås, att kropp och ande skiljas från hwarandra.

Sch stoftet återwänder till jorden, hwarifrån det har kommit, och anden återwänder till Gud, som har gifwit honom. Pred. 12: 7.

Ly stoft är du, och till stoft skall du åter warda.
Mos. 3: 19.

14. Swad förstås med ewig död?

Med ewig död förstås att kropp och själ, som wid den yttersta domen återförenas och dömas, skola genom en ewig skilsmässa från Gud, änglar och helgon fastas i det yttersta mörkret, där masken icke dör och elden icke släckes.

Sch hafwet gaf igen sina döda, och döden och dödsriket gåfwo igen sina döda, och de blefwo dömda hwar och en efter sina gärningar. Och om någon icke fanns skrifwen i lifwets bok, wardt han fastad i den brinnande sjön. Upp. 20: 13, 15.

Och de fega och de otrogna och de, som hafwa öfwat styggelser, och mördare och horfvarlar och afgudadyrkare och alla lögnare skola få sin del i den sjö, som brinner med eld och swafwel, hwilket är den andra döden. Upp. 21: 8.

Då sade konungen till tjänarne: Binden hans händer och fötter och fasten honom i mörkret utanföre. Där skall gråten och tandagnisflan wara. Matt. 22: 13.

Och djäfwulen, som förwillade dem, blef fastad i samma eld- och swafwellsjö; och de skola plågas dag och natt i ewigheters ewighet. Upp. 20: 10.

15. Swilka äro syndafallets följder för skapelsen?

För syndens skull blef jorden förbannad, och hela skapelsen hemföll under förgängelsens trälldom, hwarunder hon suckar, trängtande efter befrielse.

Till Adam sade Gud: Efter du lydde din hustrus röst och åt af trädet, om hwilket jag bjöd dig och sade: „Du skall icke äta där af“, så ware marken förbannad för din skull. Med wedermöda skall du nära dig af henne i alla dina lifsdagar. 1 Mos. 3: 17.

Skapelsen har blifwit underkastad wansfligheten. Ty wi weta, att hela skapelsen med oss suckar och wändas ända till nu. Rom. 8: 20, 22.

Fjärde delen.

Löftet och lagen.

I. Löftet.

1. Lämnade Gud människan åt sig själf i hennes fallna tillstånd?

Gud lämnade icke människan åt sig själf utan gaf redan åt våra första föräldrar löfte om frälsning, och då tiden war inne, sände han fördensfull sin enfödde son.

2. Vid hwilket tillfälle gaf Gud detta löfte?

Herren Gud gaf löfte om världens frälsning, när han i Edens lustgård uttalade domen öfwer ormen, hwilken förledt kvinnan att äta af den förbjudna frukten, och hwilket löfte han sedan förnyade.

Och Herren Gud sade till ormen: Emedan du har gjort detta, ware du förbannad ibland alla djur och ibland allt som lefwer på marken! Du skall gå på din buke och äta jord i alla dina lifsdagar, och jag skall sätta fiendskap emellan dig och kvinnan och emellan din säd och hennes säd. Denne skall söndertrampa

ditt hufwud, och du skall stinga honom i hans häl.
1 Mos. 3: 14, 15.

3. Till hwilka af fäderna förnyade Gud löftet om världens frälsare?

Gud förnyade detta löfte till sin tjänare Abraham i det han lofwade, att världens frälsare skulle födas af hans efterkommande, och tid efter annan upprepade han detta löfte till fäderna med allt större klarhet och bestämdhet genom profetiska utslagor och förebilder.

Herren sade till Abraham: I dig skola alla släkter på jorden wälsignade warda. 1 Mos. 12: 3.

Herren sade till Mose: En profet will jag uppwäcka åt dem utur deras bröders krets, som är dig lif, och jag will lägga mina ord i hans mun, och han skall tala till dem allt, hwad jag bjuder honom. 5 Mos. 18: 18.

Si, en jungfru skall warda hafwande och föda en son, och hon skall kalla hans namn Imanuel. Es. 7: 14.

Du Betlehem Efrata, för ringa att räknas ibland Judas hufwudsläkter, af dig skall åt mig utgå den, som i Irael skall wara en Herre, och hwilkens utgång är ifrån fordom, ifrån ewighetens dagar. Mik. 5: 2.

Herren har swurit och skall icke ångra sig: „Du är en präst till ewig tid efter Melkisedeks sätt“. Ps. 110: 4.

II. Lagen.

4. Hur har Gud uppenbarat sin heliga lag?

Nedan wid skapelsen inskref Gud sin lag i människornas hjärta, och så snart de öfverträdt Guds bud, erforo de dess kraft; men emedan kunskapen om Guds vilja genom synden fördunklats, utgaf Gud sedan på Sinai de tio budens lag, hvars betydelse han i nya förbundet fullkomligt uppenbarat.

Sch de wisa, att lagens verk är skrifwet i deras hjärtan, då deras samwete tillika bär vittnesbörd och deras tankar inbördes anklaga eller ock ursaka. Rom. 2: 15.

Och Adam gömde sig med sin hustru för Herrens Guds ansikte emellan träden i lustgården. Och han sade: Jag hörde ljudet af dig i lustgården och wardt förskräckt, ty jag är naken; därför gömde jag mig. 1 Mos. 3: 8, 10.

5. Genom hwem utgaf Gud lagen på Sinai berg?

Gud öfverlämnade åt Mose på Sinai de tio buden, hwilka han skrifwit på två stentaflor.

Sch Herren sade till Mose: Kom upp till mig på berget och stanna där, att jag må gifwa dig stentafloerna och lagen och budorden, hwilka jag har skrifwit, dessa till lärdom. 2 Mos. 24: 12.

Och Mose förde folket utur lägret, Gud till mötes. Och de uppställde sig nedanföör berget. Och hela Si-

nais berg rök däraf, att Herren steg ned därpå i eld, och en rök steg upp därifrån, lif röken från en ugn, och hela berget bäfwade swärligen. 2 Mos. 19: 17, 18.

6. Hur har Gud uppenbarat sin lag i nya förbundet?

Gud har genom sin son fullkomligt uppenbarat sin heliga lag i nya förbundet och inskriwit den i deras hjärtan, som tro på Kristus.

„Detta är det förbund, som jag skall upprätta med dem efter dessa dagar“, säger Herren: „Jag skall gifwa mina lagar i deras hjärtan och inskriwa dem i deras sinnen.“ Ebr. 10: 16.

7. Hur kan lagen i allmänhet indelas?

Lagen kan indelas i ceremoniallagen och den moraliska eller sedelagen.

Ceremoniallagen omfattar borgerliga och kyrkliga föreskrifter, lagarna om frigsföring och domarreglerna, hwilka gällde Israel som en nation. 5 Mos. 20 kap. — Jämför 17 kap.

Den moraliska delen eller den gudomliga sedelagen sammanfattas i de tio buden.

De tio buden.

„Och Gud talade alla dessa orden och sade: Jag är Herren, din Gud, som utfört dig utur Egyptens land, utur träldomshuset. 2 Mos. 20: 2.

Första budet.

Du skall inga andra Gudar hafwa för mig. 2
Mof. 20: 3.

8. Swad förbjuder Gud i detta bud?

Gud förbjuder här allt slags afguderi eller dyrkan af skapade ting, människor och änglar. Men afgudadyrkan är icke blott uppenbar tillbedjan af det skapade i stället för skaparen utan äfwen all otillbörlig kärlek till oss själfwa, till världen eller de ting som äro i världen, hwarigenom vi beröfwa Gud den ära och kärlek, som tillkommer honom.

Ätten eder för afgudarna. 1 Joh. 5: 22.

Flyh ifrån afgudadyrkan 1 Kor. 10: 14.

Jag är Herren. Detta är mitt namn, och jag gifwer icke min ära åt någon annan och ej mitt lof åt afgudarna. Ef. 42: 8.

Och när jag hade hört och sett det, föll jag ned att tillbedja för den ängels fötter, hwilken wisade mig detta. Och han sade till mig: Se till, att du icke gör det. Jag är din medtjänare och dina bröders, profeternas, och deras, som bewara denna bokens ord; tillbed Gud. Upp. 22: 8, 9.

Älsken icke världen, icke heller de ting, som äro i världen. Om någon älskar världen, i honom är icke Faderns kärlek. Ty allt det som är i världen, köttets begärelse och ögonens begärelse och lefwerhets högfärd, det är icke af Fadern utan af världen. 1 Joh. 2: 15, 16.

Ingen kan tjäna två herrar; ty antingen skall han hata den ene och älska den andre, eller skall han hålla sig till den ene och förakta den andre. I kunnen icke tjäna Gud och Mammon. Matt. 6: 24.

9. Swartill förpliktat oss Gud i första budet?

I första budet förpliktat oss Gud att frukta och älska honom öfwer allting, samt tillbedja, tjäna och sätta all vår förtröstan till honom allena.

Hör, du, Israel! Du skall älska Herren din Gud af hela din själ och af hela din kraft. 5 Mos. 6: 4.

Andra budet.

Du skall icke göra dig en bild, ej heller något beläte af det som är öfwantill i himmelen eller nedan till på jorden eller i watten nedanom jorden. Sådana skall du icke tillbedja och icke dyrka; ty jag, Herren, din Gud, är en nitälskande Gud, som hem söker fädernas missgärning på barnen i tredje och fjärde led, på dem som mig hata, men gör barmhärtighet till tusende ledet mot dem som mig älska och hålla mina bud. 2 Mos. 20: 4—6.

10. Swad förbjuder Gud i andra budet?

I detta bud förbjuder Gud all slags dyrkan af bilder af Gud eller andra ting.

De hafwa utbytt den oförgänglige Gudens härlighet mot en bild, som liknar förgänglig människa och fåglar och fyrfotadjur och kräldjur. Och ärat

och dyrkat det skapade framför Skaparen. Rom. 1: 23, 25.

11. Swartill förpliktas oss Gud i andra budet?

I detta bud förpliktas oss Gud att omedelbart eller utan afbildningar af honom eller andra ting i anda och fanning tillbedja honom, den ende Guden.

Gud är en ande, och de som tillbedja honom böra tillbedja i anda och fanning. Joh. 4: 24.

Gifwen åt Herren, I Guds söner, gifwen åt Herren ära och makt; gifwen åt Herren hans namns ära, tillbedjen Herren i helig skrud. Ps. 29: 1, 2.

Tredje budet.

Du skall icke misbruka Herrens, din Guds, namn, ty Herren skall icke låta honom blifwa ostraffad, som hans namn misbrukas. 2 Mos. 20: 7.

12. Swad är att misbruka Guds namn?

Att misbruka Guds namn är att taga Gud till vittne i en orätt eller betydelslös sak; att skrymtaktigt, lättfinnigt, hädiskt, eller utan wördnad begagna Guds heliga namn och ord.

Ldert tal skall wara: „ja, ja“, „nej, nej“; hwad därutöfwer är, det är af ondo. Matt. 5: 37.

Detta folk hedrar mig med sina läppar, men deras hjärta är långt ifrån mig. Matt. 15: 8.

Swar och en som hädar sin Gud skall bära sin synd. 3: Mos. 24: 15.

13. Swarför böra wi icke misbruka Guds namn?

Wi böra icke misbruka Guds namn, emedan Gud straffar dem, som så göra, och emedan hans namn för oss bör vara stort och heligt.

14. Swarför bör Guds namn för oss vara stort och heligt?

Wi böra hålla Guds namn i alla tre personerna stort och heligt, såsom han själf är stor och helig, ty han allena är Gud allsmächtig, som har skapat oss, gifwit oss frälsning och odödlighet samt uppehåller oss hwarje dag.

Dag är Gud allsmächtig. Wandra inför mitt ansikte och war fullkomlig! 1 Mos. 17: 1.

Hos Gud är fruktansvärdt majestät. Den Allsmächtige, honom fatta wi icke; han är stark i kraft och i dom och i stor rättfärdighet. Job. 37: 22, 23.

Och de fyra djuren sade utan uppehåll dag och natt: Helig, helig, helig är Herren Gud, den allsväldige, som war och är och som kommer. Upp. 4: 8.

Och hwilken, alldenstund han är hans härlighets återsten och hans väsendes afbild och bär allt med sin makts ord, har, sedan han genom sig själf verkställt en rening från synderna, satt sig på Majestätets högra sida i höjden. Ebr. 1: 3.

Fjärde budet.

Sänk på sabbatsdagen, att du helgar honom! Sex dagar skall du arbeta och göra alla dina sysslor;

men på sjunde dagen, som är Herrens, din Guds, sabbat, skall du ingen syssla göra, hvarken du, eller din son, eller din dotter, eller din tjänare, eller din tjänarinna, eller ditt öf, eller din främling, som bor inom dina portar; ty på sex dagar har Herren gjort himmelen och jorden och hafvet och allt, hvad däruti är, och han hvilade på den sjunde dagen. Därföre har Herren wälsignat sabbatsdagen och helgat honom. 2 Mos. 20: 8—11.

15. Swartill förpliktat oss Gud i fjärde budet?

J fjärde budet förpliktat oss Gud att under sex dagar i veckan arbeta men på sjunde dagen hvila från arbetet och helga densamma åt Gud.

Du skall äta ditt bröd i ditt anletes swett. 1 Mos. 3: 19.

Om någon icke will arbeta, skall han icke heller äta. 2 Tess. 3: 10.

16. Suru skola wi helga hwilodagen?

Wi skola helga hwilodagen sålunda, att wi afhålla oss från allt, som förhindrar vår gudstjänst eller andaktsöfning hemma eller i församlingens gemenskap och särskildt på den dagen genom Guds ords läsande och hörande, genom bön och tackfägelse söka näring och wedertwäckelse för själen.

Icke öfvergifwande våra egna sammankomster, såsom somliga hafwa för sed, utan förmanande hwarandra, och detta så mycket mer som J sen, huru dagen nalkas. Ebr. 10: 25.

Låten Kristi ord rikligen bo ibland eder, lären och förmanen hwarandra i all wisdom med psalmer och loffsånger och andliga wisor och sjungen i nåden till Herrens ära i edra hjärtan. Kol. 3: 16.

Min själ längtar och trängtar efter Herrens gårdar, mitt hjärta och min kropp jubla mot lefwande Gud. En dag i dina gårdar är bättre än eljes tusen. Ps. 84: 3, 11.

17. Är intet arbete tillåtet på hwilodagen?

Äfwen på hwilodagen är det tillåtet att utföra sådant arbete, som kristlig kärlek och ett oundwifligt behof fordrar.

Sabbaten är gjord för människans skull, icke människan för sabbatens skull. Mark. 2: 27.

Detta är en ren och obefläckad gudstjänst inför Gud och Fadren att besöka fader- och moderlösa barn och änkor i deras bedröfwelse och bewara sig obesmittad af världen. Jak. 1: 27.

Det är lofligt att göra godt på sabbaten. Matt. 12: 12.

18. Swarför firas hwilodagen på första dagen i veckan i stället för den sjunde, som helighölls af judarna?

I gamla förbundet dyrkade judarna Gud efter lagens föreskrift efter bokstafwen genom „mångahanda twagningar“ och förebilder, som woro blotta skuggan af själfwa werkligheten, hwilken nu i nya förbundet framträdt genom Jesus Kristus.

S en föregående stadga upphäfwes för sin swaghets och onyttighets skull — ty lagen fullkomnade intet — och ett bättre hopp warder infördt, genom hwilket wi nalkas Gud. Ebr. 7: 18, 19.

I det han säger: „ett nytt“, har han gjort det första gammalt, men det som är gammalt och aldrig är nära att förswinna. Ebr. 8: 13.

Ingen döme eder således för mat eller dryck eller i fråga om högtid, nymånad eller sabbat, hwilket är en skugga af det tillkommande. Kol. 2: 16, 17.

Den ena gör skillnad mellan dag och dag, den andra anser alla dagar lika. Swar och en ware fullt wijs i sitt sinne. Rom 14: 5.

Femte budet.

Hedra din fader och din moder, på det du må länge lefwa i landet, som Herren, din Gud, will gifwa dig! 2 Mos. 20: 12.

19. Swartill förpliktas oss Gud i femte budet?

I femte budet förpliktas oss Gud att bewisa våra föräldrars wördnad, kärlek och förtroende samt willigt lyda dem i allt, som icke strider mot Gud och hans heliga wilja; att wara dem underdåniga, mottaga deras råd, förmaningar och tuftan samt wårda dem på ålderdomen.

I barn, waren edra föräldrars lydiga i allt, ty detta är wälbehagligt i Herren. Kol. 3: 20.

Förbannad ware den, som misstaktar sin fader eller sin moder! Och allt folket skall säga: Amen. 5 Mos. 27: 16.

En son skall hedra sin fader och en tjänare sin Herre. Mal. 1: 6.

20. Äro wi icke skyldiga andra personer än föräldrar wördnad och aftning?

Wi äro äfwen skyldiga att bewisa våra lärare, husbönder och andra makthafwande personer wördnad och aftning samt willigt lyda dem i allt, som icke strider mot Guds ord.

Waren edra lärare hörsamme och lyden dem; ty de waka för edra själar, såsom de där skola af lägga räkenfkap; på det att de må göra detta med fröjd och icke med suckan, ty detta är eder icke nyttigt. Ebr. 13: 17.

I tjänare, lyden edra lekamlige herrar med fruktan och bäfwan, i edert hjärtas ensald, såsom Kristus, icke med ögontjänst, såsom wiljande behaga människor, utan såsom Kristi tjänare, görande Guds wilja af hjärtat. Och weten, att hwad godt hwar och en gör, det skall han få igen af Herren, ehwad han är träl eller fri. Efes. 6: 5, 6, 8.

I tjänare, waren edra herrar undergifne med all fruktan, icke allenast de goda och saktmodiga, utan äfwen de wrångsinte. 1 Petr. 2: 18.

Förmana tjänarne, att de äro fina herrar undergifna, i allt dem till behag, icke genswarige, icke oärlige, utan bewisande all god trohet, på det att de må

pryda Guds, vår Frälsares, lära i alla stycken. Tit. 2: 9, 10.

Swär och en ware underdånig den makttegande öfwerheten. Ty ingen öfwerhet finnes utan af Gud, och den öfwerhet, som finnes, är förordnad af Gud. Rom. 13: 1.

21. Swiffet löfte tillägges femte budet?

Till femte budet lägger Gud löfte om waraktig wälsignelse för både enskilda människor och hela folk.

Sjette budet.

Du skall icke dräpa. 2 Mos. 20: 13.

22. Swad förbjuder Gud i sjette budet?

I sjette budet förbjudas wi att skada vår nästa till lif eller lem, att hata och kränka honom eller förföra honom till synd; så ock att uppsåtligen tillsoga oss själfwa skada och döden.

Swär och en som hatar sin broder, han är en mandråpare; och I weten, att ingen mandråpare har ewigt lif förblifwande i sig. 1 Joh. 3: 15.

We wärlden för förförelsernas skull! Ty förförelserna måste komma; dock we den människa, genom hwilken förförelsen kommer! Matt. 18: 7.

23. Swilken är vår nästa?

Vår nästa är hwarje människa, känd och okänd, wän och owän eller hwem helst, som behöfwer vårt råd, bistånd och vår hjälp.

Därföre, medan wi hafwa tid, låtom oss göra det goda mot alla, men mest mot dem som höra tron till. Gal. 6: 10.

Älsken edra owänner, wälsignen dem som förbanna eder, gören wäl mot dem som hata eder, och bedjen för dem som försmäda och förfölja eder. Matt. 5: 44.

Enhwar af oss söke att täckas sin nästa, honom till godo, till uppbyggelse. Rom. 15: 2.

Sjunde budet.

Du skall icke göra hor. 2 Mos. 20: 14.

24. Swad förbjudes i sjunde budet?

I sjunde budet förbjudes all otuftighet i tankar, åtbörder, ord eller handlingar ware sig inom eller utom ätenskafet.

Flyn skörlesnaden. All synd, som en människa gör, är utom kroppen, men den som öfwar skörlesnad, han syndar mot sin egen kropp. Eller weten I icke, att eder kropp är ett den Helige Andes tempel, hwilken bor i eder, och som I hafwen af Gud, och att I icke ären edra egna? 1 Kor. 6: 17—19.

Swar och en som ser på en kwinna till att begära henne, han har redan gjort hor med henne i sitt hjärta. Matt. 5: 28.

25. Swartill förpliktat oss Gud i sjunde budet?

I sjunde budet förpliktat oss Gud att helga vår kropp till den Helige Andes boning; att undfly otuft och allt, som kan uppväcka ond lusta; men sårskildt förpliktat han äkta makar till inbördes kärlek och trohet.

Åtom oss wandra skickligt, såsom om dagen, icke i gillen och dryckeslag, icke i otuft och utswäfningar, icke i kif och afund; utan ifkläden eder Herren Jesus Kristus, och dragen icke omsorg om köttet till begärelser. Rom. 13: 13, 14.

26. Swad är äktenskapet?

Äktenskapet är en Guds instiftelse, hwarigenom en man och en kvinna uti kärlek och trohet ingå med hwarandra ett förbund för hela lifwet till inbördes bistånd samt släktets förökande och uppfostran.

De äro icke mera tu, utan ett kött. Swad således Gud har sammanfogat må människan icke åtskilja. Matt. 19: 6.

Äktenskapet ware äradt i allt, och äkta säng obesmittad; men horfkarlar och äktenkapsbrytare skall Gud döma. Ebr. 13: 4.

Åttonde budet.

Du skall icke stjåla. 2 Mos. 20: 15.

27. Swad förbjudes i åttonde budet?

I åttonde budet förbjudes att tillgripa nästans egen- dom, att hemligen, med wåld eller swel förminska, bort- rövva eller på något annat sätt förslösa densamma.

Den som har stulit stjäle icke mer, utan arbete hellre, görande med sina händer det som är godt, att han må hafwa att dela med sig åt den behöfwande. Ef. 4: 28.

De som wilja blifwa rika falla i frestelse och snara och i många dåraktiga och skadliga begärelser, hwilka sänka människorna i fördärf och förtappelse. Ty girigheten är en rot till allt ondt, till hwilken somliga hafwa haft lust och därigenom farit wilse från tron och tillfogat sig många kwal. 1 Tim. 6: 9, 10.

Den som plundrar sin fader och sin moder och säger: „Det är icke orätt“, han är fördärfswarens stallbroder. Ordspr. 28: 24.

28. Swartill förpliktat ojs Gud i åttonde budet?

I åttonde budet förpliktat ojs Gud att vara redliga mot hwar man, trogna i vårt förehafwande, nöjda med den lott, som han beskärt ojs, och att till hans ära, vårt eget behof och våra medmänniskor till nytta förwalta, hwad han anförtrott åt ojs.

Tjänen hwarandra såsom goda förwaltare af Guds mångfaldiga nåd, hwar och en efter den gåfwa han har fått. 1 Petr. 4: 10.

Att du bryter ditt bröd med den hungrande och skaffar arma huswilla ett hem, att, när du ser en naken, du kläder honom och icke drager dig undan för ditt kött. Ef. 58: 7.

Nionde budet.

Du skall icke bära falskt vittnesbörd emot din nästa. 2 Mos. 20: 16.

29. Swad förbjudes i nionde budet?

I nionde budet förbjudes falskt vittnesbörd inför domstol äfvensom lögn i allmänhet, baktal, kärlekslöst omdöme och allt, som är ägnadt att skada vår nästas goda namn och anseende.

Falskt vittne blifwer ej ostraffadt, och den som talar lögner går förlorad. Ordsp. 19: 9.

Lägg den därför bort lögnen och talen fanning, hwar och en med sin nästa, emedan wi äro hwarandras lemmar. Ef. 4: 25.

30. Swartill förpliktas oss Gud i nionde budet?

I nionde budet förpliktas oss Gud att alltid hålla oss till sanningen, tänka och tala väl om våra medmänniskor, öfverskylla andras swagheter och försvara deras goda namn emot förtal.

Så lägg den nu bort all ondskas och allt swel och skrymteri och afund och allt förtal. 1 Petr. 2: 1.

Och framför allt hafwen en innerlig kärlek till hwarandra; ty „kärleken skall öfverskylla en myckenhet af synder“. 1 Petr. 4: 8.

Tionde budet.

Du skall icke hafwa lust till din nästas hus. Du skall icke hafwa lust till din nästas hustru, eller till

hans tjänare, eller till hans tjänarinna, eller till hans öre, eller till hans åsna, eller till något, som din nästa tillhör. 2 Mos. 20: 17.

31. Swad förbjudes i tionde budet?

I tionde budet förbjudes att hafwa åtrå eller begär till åga sådant, som tillhör vår nästa.

Swar och en warder frestad, då han af sin egen begärelse drages och lockas. Därefter, sedan begärelsen har aflat, föder hon synd, men då synden blifwit fullbordad, föder hon död. Jak. 1: 14: 15.

32. Swartill förpliktas oss Gud i tionde budet?

I tionde budet förpliktas oss Gud att förkwäfwad den onda begärelsen, nöja oss med vår lott och gärna unna vår nästa, hwad honom tillhör.

Döden därför edra lemman, som äro på jorden, sförlesnad, orenhet, lusta, ond begärelse och girigheten, som är afgudadyrkan. Kol. 3: 5.

En stor winning är också gudaktigheten med förnöjsamhet. Ty intet hafwa wi fört in i världen; det är klart, att wi icke heller kunna föra något där-
utur. Då wi hafwa föda och kläder, så böra wi där-
med låta oss nöja. 1 Tim. 6: 6—8.

33. Swad är hufwudsumman af lagen?

Hufwudsumman af lagen är att wi skola älska Gud öfwer allting och vår nästa såsom oss själfwa.

„Du skall älska Herren din Gud af allt ditt hjärta och af all din själ och af allt ditt förstånd.“ Detta är det yppersta och främsta budet. Det andra är detta lift: „Du skall älska din nästa såsom dig själf“. På dessa två buden hänger hela lagen och profeterna. Matt. 22: 37—40.

34. Kan människan hålla Guds heliga lag?

Människan, som genom synden är fördärfwad till sin natur, kan icke hålla Guds heliga lag.

Jag ser en annan lag i mina lemmar, som kämpar mot den lag, som är i min ande, och griper mig fången i syndens lag, som är i mina lemmar. Rom. 7: 23.

Ty alla de, som hålla sig till lagens gärningar äro under förbannelse, ty det är skrifwet: „Förbannad ware hwar och en som icke förblifwer wid allt det som är skrifwet i lagens bok, så att han håller det!“ Men att ingen genom lagen warder rättfärdig inför Gud är uppenbart, ty „Den rättfärdige skall lefwa af tro.“ Gal. 3: 10, 11.

35. I hvilka olika förhållanden kan människan stå till lagen?

Människan kan stå till lagen i tre olika förhållanden: Antingen lefwer hon utan lag, eller är hon under lagen, eller ock härskar Andens lag i henne.

36. Hurudant är hennes tillstånd då hon lefwer utan lag?

Då människan lefwer utan lag, är hon ofunnig om sitt fördärf; hon lefwer sorglöst efter denna världen och synden oroar icke hennes samwete.

Jag lefde en gång utan lag, men när budordet kom, lefde synden upp, och jag wardt död. Rom. 7: 9, 10.

37. Hurudant är hennes tillstånd under lagen?

Människans tillstånd under lagen är sådant, att hon betungas af synden, Guds wrede och hämd försträcker henne, ty lagen uppenbarar den uti henne boende synden och förkunnar Guds dom öfwer henne men gifwer icke kraft att göra Guds wilja.

Vi weta, att lagen är andelig, men jag är köttslig, såld under synden. Rom. 7: 14.

Köttets sinne är fiendskap mot Gud, ty det är icke Guds lag underdånigt och kan icke heller wara det. Rom. 8: 7.

38. Hurudant är människans tillstånd, när Andens lag härskar i henne?

När Andens lag härskar i människan, och hon genom tro på Kristus erhållit frid och barnskapets Ande, då sträfwar hon af kärlek till Gud att göra hans wilja och att döda köttets gärningar med Anden.

Så är nu ingen fördömelse för dem som äro i Kristus Jesus. Ty Andens lag, som tillhör lifwet i Kristus Jesus, har gjort mig fri från syndens och dödens lag. Rom. 8: 1, 2.

J hafwen icke fått trälldomens ande åter till räddhåga, utan J hafwen fått barnaskapets Ande, i hwilken wi ropa: Abba, Fader! Rom. 8: 15.

Wandren i Anden, så fullborden J icke köttets begärelse. Ty köttet har begärelse mot Anden och Anden mot köttet och dessa äro mot hwarandra, på det att J icke mån göra hwad J wiljen. Men om J drifwens af Anden, så ären J icke under lagen. Gal. 5: 16—18.

39. Swad nytta har människan af lagen?

Människan har den nyttan af lagen, att den förtydligar samwetslagen och, i det att den blottar hennes inneboende fördärf, lär henne känna hennes synd och blir för henne en uppfostrare till Kristus, hwilken har wunnit en ewig förlofsning och beredt henne syndernas förlåtelse genom sitt dyra blod.

För öfwerträdelsernas skull blef lagen tillagd, till desz den säd, åt hwilken löftet blifwit gifwet, skulle komma. Gal. 3: 19.

Synden kände jag icke utan genom lagen, ty jag hade icke wetat af begärelsen, om icke lagen hade sagt: „Du skall icke begära“. Rom. 7: 7.

Lagen kom också in, på det att öfwerträdelserna skulle öfwerflöda. Rom. 5: 20.

Sålunda har lagen blifwit vår tuftomästare till Kristus, på det att wi skulle warda rättfärdiggjorda af tro. Gal. 3: 24.

Det som lagen icke kunde åstadkomma, i det han var förswagad af köttet, det gjorde Gud, då han sände sin son i syndigt köttis lifnelse och för syndens skull och fördömde synden i köttet; på det att lagens fordran skulle warda fullbordad i oss, som icke wandra efter köttet, utan efter Anden. Rom. 8: 3, 4.

Skall icke Kristi blod, hwilken genom ewig ande har offrat sig själf utan wanf åt Gud, rena edert samwete från döda gärningar till att tjäna den lefwande Guden! Ebr. 9: 14.

Femte delen.

Guds son och hans verk.

I. Jesu Kristi namn.

1. Hvad betyder namnet Jesus?

Namnet Jesus betyder „frälsare“, och detta namn hade fadern bestämt åt honom af ewighet, ty han skulle återlösa och frälsa världen ifrån synden och djäfvulens wåld.

¶ Hon skall föda en son, och du skall gifwa honom namnet Jesus, ty han skall frälsa sitt folk ifrån deras synder. Matt. 1: 21.

2. Hvad betyder namnet Mesias?

Namnet Mesias betyder „Den smorde“, och Jesus Kristus kallades så, emedan han war smord med den Helige Ande och kraft till att wara vår ewiga profet, präst och konung.

¶ Herren Guds ande är öfwer mig, ty Herren har smort mig till att båda glädje åt de arma. Ef. 61: 1.

Herrens Ande är öfwer mig, därför att han har smort mig till att predika ewangelium för de fattiga; han har sändt mig till att läka de i hjärtat förkrossade, till att förkunna de fångna frihet och de blinda syn, till att försätta de sönderslagna i frihet, till att predika ett behagligt Herrens år. Luf. 4: 18, 19.

II. Jesu Kristi person.

3. Swad förstås med Kristi person?

Med Kristi person förstås att Jesus Kristus är sann Gud och sann människa i en person, på det att han skulle kunna wara medlare mellan Gud och människan.

¶ Ett barn är oss födt, en son oss gifwen, hwilfens herradöme är på hans axlar, och hwilfens namn är Underlig, Råd, Stark Gud, Ewig Fader, Fridsfurste. På storheten af hans herradöme och på fri- den skall ingen ände wara. Es. 9: 6, 7.

Dy en är Gud, en är ock medlaren mellan Gud och människor, människan Kristus Jesus, han som gaf sig själf till en lösen för alla, hwarom det i sinom tid skulle wittnas. 1 Tim. 2: 5, 6.

4. Swarigenom bewisas Kristi Gudom?

Kristi Gudom bewisas af hans gudomliga namn, egen- skaper, gärningar och den gudomliga hyllning och tillbed- jan, som egnas honom.

¶ Orden så mycket större än änglarna som han har ärft ett högre namn än deras. Dy till hwilken af änglarna har han någonsin sagt: „Du är min

son; i dag har jag födt dig", och åter: „Jag skall vara hans Fader, och han skall vara min Son“? Och honom tillbedja alla Guds änglar. Ebr. 1: 4, 5, 6.

Si, en jungfru skall warda hafwande och föda en son, och hon skall kalla hans namn Emanuel. Es. 7: 14.

Swilken är den osynliga gudens afbild, förstfödd före all skapelse. Ty i honom skapades allt, det som är i himmelen, och det som är på jorden, det synliga och det osynliga, ware sig troner eller myndigheter eller herradömen eller wäldigheter; allt är skapadt genom honom och till honom. Kol. 1: 15, 16.

Jesus swarade och sade till dem, (Johannes fändebud): Gån och berätten Johannes, hwad i hafwen sett och hört: blinda få sin syn, halta gå, spetälska blifwa rena, döfwa höra, döda stå upp och för fatiga förkunna ewangelium. Luf. 7: 22.

Wi äro i den sanne, i hans Son, Jesus Kristus. Denne är den sanne Guden och ewigt lif. 1 Joh. 5: 20.

5. Swarigenom bewisas Kristi mandom?

Kristi mandom bewisas af hans födelse, tillwäxt, frestelse, lidande, död och begrafning.

Sch hon födde sin förstfödde son och lindade honom och lade honom i en krubba, ty för dem war icke rum i härbärgat. Men barnet wäxte upp, stärktes i anden och wäxte till i wisdom och ålder och nåd för Gud och människor. Luf. 2: 7, 40, 52.

Jesus frestades i fyratio dagar af djäfwulen, och under de dagarna åt han intet, och när de hade gått till ända, blef han hungrig. Luf. 4: 2.

Och Pilatus gaf dem Barrabas lös, men Jesus lät han gisla och utlämnade honom till att försästras. Och de slätade en krona af törnen, hwilken de satte på hans hufwud och föllo på knä framför honom och begabbade honom och sade: Hell dig, judarnas konung! Och de spottade på honom och togo röret och slogo hans hufwud. Matt. 27: 26, 29, 30.

Och då de kommo till det ställe, som kallas hufwudskalleplats, försfäste de därstädes honom och ogärningsmännen, den ena på den högra sidan och den andra på den wänstra. Luf. 23: 33.

Men från sjetten timmen wardt mörker öfwer hela landet ända till nionde timmen.* Och wid nionde timmen ropade Jesus med hög röst och sade: Min Gud, min Gud, hwarför har du öfwergifwit mig? Och han gaf upp andan.

Och Josef tog hans kropp och swepte honom i en ren linneduf och lade honom i sin nya graf. Matt. 27: 45, 46, 50, 59, 60.

* Sjetten timmen, det är kl. 12 på dagen, och nionde timmen är kl. 3 efter middagen.

III. Jesu Kristi förnedring.

6. Hvad förstås med Kristi förnedring?

Med Kristi förnedring förstås hans afläddande af gudomlig makt och härlighet och ifkläddande af mänsklig ringhet i en tjänares gestalt; till hans förnedring hör hans födelse, lefnad, lidande, död och begrafning.

Varen så till finnes, som Kristus Jesus war, hwilken, då han war i Guds skapelse, icke aftade såsom ett rof att wara jämlik Gud utan utblottade sig själf och antog en tjänares skapelse och wardt lik människor och i athäfwor funnen såsom en människa; han ödmjukade sig själf och wardt lydlig intill döden, ja, intill korsfets död. Därföre har ock Gud upphöjt honom öfwer allting och gifwit honom det namn, som är öfwer alla namn, på det att i Jesu namn alla knän skola böja sig, deras som äro i himmelen, på jorden och under jorden, och att alla tungor skola bekänna, att Jesus Kristus är Herre, Gud fader till ära. Fil. 2: 5—11.

7. Hvad lär den heliga skrift om Jesu Kristi mandomsanammelse?

Den heliga skrift lär om Jesu mandomsanammelse, att han blef aflad af den Heliga Ande och föddes i Betlehem i Judeen af jungfru Maria af Dawids hus under den romerska kejsaren Augusti och judiska konungen Herodi regering.

Ängeln sade till Maria: Den Heliga Ande skall komma öfwer dig, och den Högstes kraft skall öfwer-

flygga dig, hvarför och det heliga, som warder födt, skall kallas Guds son. Luk. 1: 35.

Då nu barnen hafwa samma kött och blod, blef och han deslikes därpå delaktig. Ebr. 2: 14.

IV. Jesu Kristi upphöjelse.

8. Hvad förstås med Jesu Kristi upphöjelse?

Med Kristi upphöjelse förstås hans uppståndelse från de döda, hans himmelsfärd, hans sittande på Faderns högra hand, hans seger öfwer djäfwulen och döden och hans återiklädande af ewig makt och härlighet samt hans ankomst till domen.

Ängeln svarade och sade till kvinnorna: Rädens icke I; ty han är uppstånden, såsom han hade sagt. Gån strax och sägen hans lärjungar, att han är uppstånden från de döda. Matt. 28: 5, 6, 7.

Han har uppstått på den tredje dagen enligt skrifterna. 1 Kor. 15: 4.

Han uppväckte honom ifrån de döda och satte honom på sin högra sida i det himmelska. Efes. 1: 20.

I Galileiska män, hvarföre stån I och sen mot himmelen? Denne Jesus, som har blifwit upptagen från eder till himmelen, han skall så komma, som I hafwen sett honom uppfara. Apg. 1: 11.

Frukta icke: jag är den förste och den siste och den lefwande; och jag war död, och se, jag är lefwande i ewigheters ewighet. Uppb. 1: 17, 18.

Du död, hwar är din udd; du dödsrife, hwar är din seger? Gud ware tack, som gifwer oss segern genom vår Herre Jesus Kristus! 1 Kor. 15: 55, 57.

Se, han kommer med skyarna, och alla ögon och de som hafwa stungit honom skola se honom, och alla jordens folk skola jämlra sig öfwer honom; ja, amen. Uppb. 1: 7.

V. Jesu Kristi offentliga lif och werksamhet.

9. Swad förstås med Jesu Kristi offentliga lif och werksamhet?

Med Kristi offentliga lif och werksamhet förstås det, att han lät sig döpas af Johannes i Jordans flod för att på detta sätt inwigas i sitt heliga kall; att han fördes af anden i öknen och frestades af djäfwulen i fyratio dagar och fyratio nätter; att han upptog och utförde sin wälsignelsebringande mission.

10. Hur utfördes Jesu dop?

Jesu dop utfördes sålunda, att han, sedan han stigit ned i Jordan, döptes, d. w. s. nedsänktes af Johannes i wättnet och sedan uppsteg därur, öfwer hwilken handling Gud uttryckte sitt wälbehag genom den Heliga Andes nedsändande öfwer honom.

Sch när Jesus war döpt, steg han strax upp ur wättnet, och se, då wardt himmelen öppnad, och han såg Guds Ande nedfara såsom en dufwa och komma öfwer honom. Och se, en röst från himmelen sade: Denne är min älskade son, i hwilken jag har ett godt behag. Matt. 3: 16, 17.

11. Swarför fördes Jesus af Anden i öknen?

Jesus fördes af Anden i öknen för att i likhet med Adam och Ewa pröfwas och frestas af djäfwulen, på det han i allt skulle wara bröderna lik och kunna hafwa medlidande med och hjälpa dem som frestas.

Sch frestaren gick fram och sade: Är du Guds son, så säg, att dessa stenar skola warda bröd. Är du Guds son, så fasta dig utföre; ty det är skrifwet: „Han skall gifwa sina änglar befällning om dig, och de skola bära dig på händerna, att du icke skall stöta din fot emot någon sten“. Och frestaren sade ytterligare till honom: Allt detta skall jag gifwa dig, om du faller ned och tillbeder mig. Då sade Jesus till honom: Gå bort satan, ty det är skrifwet: „Herren din Gud skall du tillbedja, och honom allena skall du dyrka“. Då öfwer gaf djäfwulen honom, och änglar gingo fram och tjänade honom. Matt. 4: 3, 6, 9, 10, 11.

12. Wid hwilken ålder inträdde Jesus i sitt offentliga kall?

Jesus war omkring trettio år gammal, då han lät döpa sig och inträdde i sitt offentliga kall.

Sch Jesus war omkring trettio år gammal, då han begynte sitt werk. Luf. 3: 23.

13. Swaruti bestod Kristi werksamhet?

Kristi werksamhet bestod däruti, att han umgicks med syndare, uppsökte det som war borttappadt och uppenbarade genom sitt lif och sina gärningar den gudomliga kärleken mot de fallna människorna, fördrog deras ondskas och öfwerhopade dem med mångfaldiga wälgärningar, i det

att han bespisade de hungriga, botade de sjuka och uppväckte många döda, predikade ewangelium om riket för de i anden fattiga samt under allt detta böjde sig ödmjukt under sin Faders heliga wilja.

Sch fariseerna och de skriftlärda knorrade och sade: Denne mottager syndare och äter med dem. Luf. 15: 2.

Jesus sade till dem: De helbregda behöfwa icke läkare utan de franka. Gån och lären eder, hwad det är: „Jag har lust till barmhärtighet och icke till offer;“ ty jag har icke kommit för att kalla rättfärdiga utan syndare. Matt. 9: 12, 13.

14. Hwad har Kristus gjordt oss till godo?

Kristus har fungjort oss Guds wilja och genom sitt heliga lif och sitt werk fullgjort lagen för oss, offrat sig själf till världens försoning och beredt oss en ewig förlofsning.

Ty Gud försonade i Kristus världen med sig, icke tillräknande dem deras öfwerträdelser, och nedlade hos oss försoningens ord. Ty den som icke wiste af synd har han för oss gjort till synd, på det att wi skulle warda Guds rättfärdighet i honom. 2 Kor. 5: 19, 21.

15. Swarifran har Kristus förlossat och återlöst oss?

Kristus har förlossat och återlöst oss från lagens förbannelse, från synden, döden och djäfwulens wäld.

Det är skrifwet: „Förbannad ware hwar och en som icke förblifwer wid allt det som är skrifwet i lagens bok, så att han håller det!“ Kristus har friköpt oss från lagens förbannelse, då han wardt en förbannelse för oss — ty det är skrifwet: „förbannad är hwar och en som hänger på trä“. Gal. 3: 10, 13.

Jesus skulle genom döden tillintetgöra den som hade döden i sitt wäld, det är djäfwulen, och på det att han skulle göra alla dem fria, som hela sitt lif igenom af fruktan för döden måste wara trälar. Ebr. 2: 14, 15.

16. Swarmed har Kristus återlöft oss?

Kristus har återlöft oss med sitt eget dyra blod och sitt oskyldiga lidande och sin död på korset.

Wetande, att J icke med förgängliga ting, silfwer eller guld, hafwen blifwit återlösta från edert fåfänga, fäderneärfda lefwerne, utan med Kristi dyra blod, såsom ett felfritt och obesmittadt lamms. 1 Petr. 1: 18, 19.

17. Swarför måste Kristus lida och dö?

Emedan Kristus af kärlek tog på sig våra synder och bar våra swagheter i sin mänskliga natur, måste han såsom Guds offerlamm lida och dö för oss.

Sannerligen, han bar vår franthet och lade på sig vår sweda, och wi ansågo honom såsom af Gud straffad, slagen och plågad. Men han blef sargad för våra öfwerträdelsor och slagen för våra missgärnin-

gar; näpsten lades på honom, att wi skulle hafwa frid, och genom hans får blefwo wi helade. Ef. 53: 4, 5.

18. Swarför blef Kristus begrafwen?

Kristus blef begrafwen, emedan han wille bära våra synders straff ända in i grafwen, helgade denna och borttog dödens fasa för alla dem som i tro och kärlek älska hans uppenbarelse.

Jag har i främsta rummet meddelat eder, hwad jag ock har undfått, att Kristus har dött för våra synder enligt skrifterna, och att han har blifwit begrafwen, och att han har uppstått på tredje dagen enligt skrifterna. 1 Kor. 15: 3, 4.

19. Swarför uppstod Kristus från de döda?

För att uti allt bewisa Jesu Kristi gudom och ådagalägga sitt wälbehag till hans försoningslidande och död för oss, lämnade Fadren icke hans kropp att undergå förgängelse utan uppväckte honom på tredje dagen och upphöjde honom och satte honom på sin härlighets tron i himmelen.

Han skulle icke lämnas i dödsriket, och hans fött skulle icke se förgängelse. Apg. 2: 31.

Han wardt lydig intill döden, ja, intill forsets död. Därföre har ock Gud upphöjt honom öfwer allting och gifwit honom det namn, som är öfwer alla namn, på det att i Jesu namn alla knän skola böja sig, och att alla tungor skola bekänna, att Jesus Kristus är Herre, Gud Fader till ära. Fil. 2: 8—11.

Kristus har efter helighetens Ande blifwit kraftigt förklarad vara Guds Son genom uppståndelsen från de döda. Rom. 1: 4.

20. Swad bekräftas genom Kristi uppståndelse från de döda?

Genom Kristi uppståndelse bekräftas försoningens verklighet och vår rättfärdiggörelse inför Gud samt de dödas uppståndelse.

Jesus har blifwit utgifwen för våra synders skull och uppväckt för vår rättfärdiggörelses skull. Rom. 4: 25.

Kristus Jesus har blifwit för oss till wisdom från Gud och till rättfärdighet och till helgelse och till lösning. 1 Kor. 1: 30.

Emedan döden kom genom en människa, kom också genom en människa de dödas uppståndelse.

Ty såsom alla dö i Adam, så skola också alla i Kristus göras lefwande. 1 Kor. 15: 21, 22.

21. Swilken betydelse för oss har Kristi himmelsfärd.

Genom sin himmelsfärd ingick Kristus i sin härlighet för att sända den Heliga Ande och för att hos Fadren vara vår medlare och förswarare.

Jesus sade till sina lärjungar: Det är nyttigt för eder, att jag bortgår, ty om jag icke bortgår, kommer icke Hugswalaren till eder; men när jag har gått bort, skall jag sända honom till eder. Joh. 16: 7.

Detta skrifwer jag till eder, på det att I icke mån synda. Och om någon syndar, så hafwa wi en förswarare hos Fadren, Jesus Kristus, som är rättfärdig. 1 Joh. 2: 1.

Och jag skall bedja Fadren, att han skall gifwa eder en annan Hugswalare, att han skall blifwa hos eder ewinnerligen, fanningens Ande, hwilken världen icke kan undfå, emedan hon icke ser honom, icke heller känner honom, men I känna honom, ty han förblifwer hos eder och skall wara i eder. Joh. 14: 16, 17.

22. Är icke Kristus efter sin himmelsfärd mera på jorden?

Äfwen efter sin himmelsfärd är Kristus alla dagar intill världens ände i osynlig måtto när alla dem som af uppriktigt hjärta tro på honom.

Sch se, jag är med eder alla dagar intill världens ände. Matt. 28: 20.

23. Hur hafwa wi att betrakta vår Frälsare under utförandet af återlösningssverket?

Under återlösningssverkets utförande hafwa wi att betrakta vår Frälsare såsom vår gudomliga profet, öfwerstepräst och konung.

24. Hvad har vår Frälsare utfört såsom profet?

Såsom profet har han för oss uppenbarat salighetens kunskap till syndernas förlåtelse och kungjort den himmelska härligheten så wäl som de otrognas och fördömdas ewiga straff.

Jesus sade till honom: Jag är vägen, sanningen och lifwet; ingen kommer till Fadren utan genom mig. Joh. 14: 6.

Jag är lifwets bröd. Den som kommer till mig, han skall icke hungra, och den som tror på mig, han skall aldrig törsta. Joh. 6: 35.

Såsom det är skrifwet: Hwad intet öga har sett och intet öra hört och hwad i ingen människas hjärta har uppstigit, hwad Gud har beredt åt dem som älska honom. Men för oss har Gud uppenbarat det genom sin Ande. 1 Kor. 2: 9, 10.

Och äfwen den rike dog och wardt begrafwen. Och i dödsriket upplyfte han sina ögon, där han låg i plågor, och han ropade och sade: Fader, Abraham, warfunna dig öfwer mig och sänd Lasarus, att han må doppa det yttersta af sitt finger i watten och swalka min tunga, ty jag pinas i denna låga. Luf. 16: 22, 23, 24.

Och de skola fasta dem i den brinnande ugnen; där skall gråten och tandagnislan wara. Då skola de rättfärdiga skina såsom solen i sin Faders rike. Den som hafwer öron till att höra han höre. Matt. 13: 42, 43.

Agnarna skall han uppbränna i outsläcklig eld. Matt. 3: 12.

25. Swad har vår Frälsare utfört såsom öfwerstepräst?

Såsom öfwerstepräst har vår frälsare inför Gud framburit sig själf, såsom ett offer, som gäller ewinnerligen, samt medlar för oss och beder fortfarande för dem som tro på honom.

Ty med ett enda offer har han för beständigt fullkomnat dem som warda helgade. Ebr. 10: 14.

Wi hafwa icke en öfwerstepräst, som ej kan hafwa medlidande med våra swagheter, utan en som varit frestad i allting lifasom wi, dock utan synd. Ebr. 4: 15

Jag beder för dem; för världen beder jag icke, utan för dem som du har gifwit mig, ty de äro dina. Joh. 17: 9.

26. Swad utför vår Frälsare såsom konung?

Såsom konung härskar Kristus vår Frälsare öfwer allt i himmelen och på jorden, bewarar sitt folk och sin församling, besegrar sina fiender, utbreder och stärker sitt rike.

Mig är gifwen all makt i himmelen och på jorden. Matt. 28: 18.

Ty han måste regera, till dess han har lagt alla sina fiender under sina fötter. 1 Kor. 15: 25.

Men på eder äro till och med alla hufwudhåren räknade. Rådens därför icke. Matt. 10: 30, 31.

Frukta icke du lilla hjord; ty det är eder Faders goda behag att gifwa eder rifet. Luf. 12: 32.

Emedan du har bewarat mitt tålamods ord, så
skall och jag bewara dig från den frestelsestund, som
skall komma i hela världen för att fresta dem som
bo på jorden. Uppb. 3: 10.

Sjette Selen.

Den Heliga Ande och hans werk.

1. I hwilket förhållande står den Heliga Ande till Fadren och Sonen?

Den heliga Ande, som är tredje personen i gudomen, är af ewighet lika med Fadren och Sonen i makt och härlighet; han war werksam wid skapelsen och under gamla förbundet, men uppenbarades fullkomligt i nya förbundet.

och Guds ande swäfwade öfwer wattnet. 1 Mos. 1: 2.

Du är min Gud; din goda Ande lede mig på jämn mark. Ps. 143: 10.

Engeln sade till Maria: Den Heliga Ande skall komma öfwer dig, och den Högstes kraft skall öfwerstyggja dig, hwarföre ock det heliga, som warder födt, skall kallas Guds son. Luf. 1: 35.

Då wardt plötsligt ett dån från himmelen, såsom af ett framfarande häftigt wäder, och uppfyllde hela huset, där de sutto. Och dem syntes tungor såsom af

eld, hwilka fördelade sig och satte sig på hwar och en af dem. Och de wordo alla uppfyllda med den Heliga Ande och begynte tala på andra tungomål, efter som Anden gaf dem att tala. Apg. 2: 2, 3, 4.

2. Swad är den Heliga Andes fortfarande verk?

Den Heliga Ande verkar fortfarande jämte Fadren och Sonen i utförandet af Guds stora frälsningsplan; han uppväcker syndaren och genom ordet kallar och för honom till Kristus, tillämpar på honom frälsningen i Kristus och will leda honom i all sanning; han manar godt hos Fadren för alla som tro på Sonen, tröstar och hugswalar dem samt ingifwer bönens, nådens, sanningens och Herrens fruktans ande.

Sch när han kommer, skall han öfwerbewisa världen om synd och om rättfärdighet och om dom: om synd, ty de tro icke på mig; om rättfärdighet, ty jag går till min Fader, och om dom, ty denna världens furste är dömd. Joh. 16: 8, 9, 10, 11.

Bedröfwen icke Guds Heliga Ande, med hwilken I hafwen blifwit beseglade till förlossningens dag. Efej. 4: 30.

I hwilken ock I, sedan I hafwen hört sanningens ord, eder frälsnings ewangelium, i hwilken I, sedan I ock hafwen trott, blifwit beseglade med löftets Heliga Ande, som är en pant på vårt arf till hans egendoms förlossning, hans härlighet till pris. Efej. 1: 13, 14.

Men när han, fanningens Ande, kommer, skall han leda eder till hela fanningen, — allt hwad han har hört, det skall han tala, och det kommande skall han förkunna eder. Joh. 16: 13.

Sammalunda hjälper ock Anden vår skröplighet, ty hwad wi skola bedja, såsom sig bör, det weta wi icke, men Anden själf manar godt för oss med outfägliga suckar. Rom. 8: 26.

3. Hwad är helgelsens nådewerk i själen?

Helgelsens nådewerk i själen är det, att den Heliga Ande helgar och renar hjärtat, upptäcker för människan det widlådande fördärfwet i tankar, uppsåt och ord.

¶ Efter Gud Faderns förutseende genom Andens helgelse till lydnad och bestänkelse med Jesu Kristi blod. Nåd och frid föröfe sig hos eder! 1 Petr. 1: 2.

Weten I icke, att eder kropp är ett den Heliga Andes tempel, hwilken bor i eder, och som I hafwen af Gud, och att i icke ären edra egna? 1 Kor. 6: 19.

Han skall fitta och smälta och rena silfret, och han skall rena Lewis söner och luttra dem likasom guldet och silfret, och de skola så frambära åt Herren offergåfwor i rättfärdighet. Mal. 3: 3.

Men fridens Gud själf helge eder till hela eder warelse, och hela eder ande, själ och kropp warde behållna ostraffliga wid vår Herre Jesu Kristi tillkommeelse. 1 Tes. 5: 23.

Sjunde Selen.

Om Guds nådeinrättningar.

1. Hvad förstås med Guds nådeinrättningar?

Med Guds nådeinrättningar förstås de medel och inrättningar, hvarigenom Gud utför sitt verk hos oss och meddelar oss nåd till sinnesändring, tro och nyfödelse samt till troskifwets wedertwickande, underhållande och utveckling; dessa medel äro ordet, bönen, den kristna församlingen och dess inrättningar: det kristliga dopet och den heliga nattwarden.

I. Ordet.

2. Hur verkar Gud på människan genom ordet?

Genom ordet verkar Gud på människan sålunda, att han i det talar till henne, fungörande sin wilja och sitt råd om hennes frälsning och då den Heliga Ande får göra det ewiga och sannfärdiga ordet lefwande för hennes själ, öfwerbewisar det henne om synd och verkar i henne sinnets förändring och en lefwande tro på Kristus, som pånyttföder och gifwer henne ett godt hopp genom nåden.

Himmelen och jorden skola förgås, men mina ord skola icke förgås. Luf. 21: 33.

Då de hade hört detta, fingo de ett styng i hjärtat och sade till Petrus och till de andra apostlarna: I män och bröder, hwad skola wi göra? Apg. 2: 37.

Mottagen med saktmodighet det inplantade ordet, som kan frälssa edra själar. Jak. 1: 21.

Wälsignad ware Gud och vår Herre Jesu Kristi Fader, som efter sin stora barmhärtighet har födt oss på nytt till ett lefwande hopp genom Jesu Kristi uppståndelse från de döda. 1 Petr. 1: 3.

3. Hur bör människan förhålla sig till Guds fallande nåd?

Människan bör hörjsamma och mottaga den henne tillbudna nåden, under bön begagna de Guds ord och lyda de Andens röst.

Öfken Herren medan man kan finna honom, åfallen honom medan han är när. Gs. 55: 6.

Saliga äro de som höra Guds ord och gömma det. Luf. 11: 28.

4. Swad blir följden, om människan förskjuter Guds fallande nåd?

Om människan förskjuter Guds fallande nåd, förslöas hennes samwete, så att hon förblifwer en träl under sina lustar; och om hon fortfar i sitt motstånd, så swiker Guds Ande från henne och lämnar henne åt sig själf, så att hon slutligen tror lögnen och går förlorad.

Medan de hafwa känt Gud men icke ärat eller tackat honom såsom Gud utan hafwa blifwit fåfängliga i sina tankar, och deras oförnuftiga hjärta har

blifwit förmörkadt; därföre har Gud öfwerlämnat dem i deras hjärtans lustar åt orenhet. Rom. 1: 21, 24.

Sen till, att J icke wifen från eder den som talar; ty om de andra icke kunde undsly, då de wifade från sig den som talade på jorden, mycket mindre wi, om wi wända oss från den som talar från himmelen Ebr. 12: 25.

Och sen till, att ingen försummar Guds nåd, att ingen bitter rot må slyta upp och göra något hinder, och de många genom henne besmittas, att ingen är en horkarl eller en oandlig, såsom Esau, hwilken för en enda måltid bortfålde sin förstfödsrorätt. Ty J weten, att han ock, då han sedermera wille ärfwa wälsignelsen, wardt tillbakawisad, ty han fann icke rum till sinnesändring, fastän han med tårar sökte däref-
ter. Ebr. 12: 15—17.

5. Swad werkar Guds fallande nåd hos människan om hon hör sammar den?

Om människan hör sammar Guds fallande nåd, werkar densamma hennes omvändelse till bättring och tro på Jesus Kristus.

Händen edert öra till och kommen till mig! Hören, att eder själ må lesa och jag må göra med eder ett ewigt förbund. Es. 55: 3.

6. Swad förstås med sinnesändring?

Med sinnesändring förstås, att människan inser sitt förtappade tillstånd, dömer sin synd och bekänner den inför Gud, försonar sig med sina medmänniskor och will

uppriktigt öfvergifwa sitt onda wäsende och blifwa frälst därifrån.

Då besinnade han sig och sade: Huru många min faders legodrångar hafwa icke bröd i öfverflöd, och jag förgås här af hunger. Jag vill stå upp och gå till min fader och säga till honom: Fader, jag har syndat mot himmelen och inför dig; jag är icke mer wärd att kallas din son. Luf. 15: 17, 18, 19.

Den sorg, som är efter Guds sinne, kommer åstad bättring till frälsning, som man icke ångrar, men världens sorg kommer åstad döden. 2 Kor. 7: 10.

7. Swad är att tro på Kristus?

Att tro på Jesus Kristus är att med hjärtat tro och omfatta hans nådelöften och med hela själen begär tillägna sig Kristi offerdöd på korset.

Tron är en wiss tillförsikt om det man hoppas, en öfwertygelse om ting, som icke synas. Ebr. 11: 1.

Wi tro och förstå, att du är Kristus, den lefwande Gudens Son. Joh. 6: 69.

Och „hwar och en som åfallar Herrens namn skall warda frälst“. Men huru skola de då åfalla den, på hwilken de icke tro? Och huru skola de tro den som de icke hafwa hört? Och huru skola de höra, utan att någon predikar? Så är tron af predikan och predikan genom Guds ord. Rom. 10: 13, 14, 17.

8. Huru rättfärdiggöras wi inför Gud?

Då wi tro på Kristus, rättfärdiggöras wi genom att Gud för Kristi skull icke tillräknar oss våra synder utan

förlåter oss dem, räknar oss tron till rättfärdighet och anser oss i Kristus såsom oskyldiga.

De warda rättfärdigade utan förskyllan, af hans nåd, genom återlösningen i Kristus Jesus. Rom. 3: 24.

Abraham trodde Gud, och det wardt honom räknadt till rättfärdighet. Den som icke håller sig till gärningar, utan tror på den som gör den ogudaktiga rättfärdig, honom tillräknas hans tro till rättfärdighet. Rom. 4: 3, 5.

Då wi nu hafwa blifwit rättfärdiggjorda af tron, hafwa wi frid med Gud genom vår Herre Jesus Kristus, hwilken har blifwit utgifwen för våra synders skull och uppväckt för vår rättfärdiggörelses skull. Rom. 5: 1; 4: 25.

9. Hur födes människan på nytt?

Människan födes på nytt af Guds Ande, då denna genom ordet i henne werkar en leswande tro på Jesus Kristus, förändrar hennes hjärta, gör henne till en ny skapelse.

Alltså, om någon är i Kristus, så är han en ny skapelse; det gamla är förgånget, se, allt har blifwit nytt. 2 Kor. 5: 17.

Öfter sin wilja har han födt oss genom sanningens ord, att wi skulle wara en förstling af hans skapade wareser. Jak. 1: 18.

Födda icke af blod, icke heller af köttis wilja, icke heller af mans wilja utan af Gud. Joh. 1: 13.

Ly alla ären I Guds barn genom tron i Kristus Jesus. Gal. 3: 26.

II. Bönen.

10. Hvad är bönen?

Bönen är ett hjärtas samtal och förtroliga umgänge med Gud, hvarigenom wi för honom framställa våra begär samt tacka och lofwa honom för hans wälsignelser.

Låt min muns tal täckas dig och mitt hjärtas tankar, Herre, min klippa och min förlossare. Ps. 19: 15.

Förtrösten på honom alltid, I människor; utgjutten för honom edra hjärtan. Ps. 62: 9.

Och de upphofwo endrättigt sin röst till Gud och sade: Herre, du är Gud, som har gjort himmelen och jorden och hafwet och allt, hwad i dem är. Och nu, Herre, se till deras hotelser och gif dina tjänare, att de med all frimodighet tala ditt ord. Och då de hade bedit, skafades rummet, där de woro församlade. Apg. 4: 24, 29, 31.

11. Swarför skola wi bedja?

Wi skola bedja, emedan Gud bjuder oss att göra det, och emedan wi alltid äro i behof af hans hjälp både för kropp och själ.

Bedjen, och eder skall warda gifwet; söken, och i skolen finna; klappen, och eder skall warda upplåtet. Matt. 7: 7.

Så förmanar jag nu framför allt, att böner, åkallan, förböner och tackfägelser hållas för alla männi-

skor, för konungar och all öfwerhet, på det att wi må föra ett lugnt och stilla lefwerne i all gudaktighet och wärdighet. Ty detta är godt och wälbehagligt inför Gud, vår Frälsare, som will, att alla människor skola blifwa frälsta och komma till sanningens kunskap. 1 Tim. 2: 1—4.

12. Huru skola wi bedja?

Wi skola tillbedja Fadren, Sonen och den Heliga Ande i anda och sanning, med högsta wördnad och med hjärtats fulla tillit till honom den ende, sanne Guden, att han af nåd för Kristi skull och i Jesu namn måtte höra våra böner.

En tid kommer och är redan inne, då sanna tillbedjare skola tillbedja Fadren i anda och sanning, ty Fadren söker och sådana tillbedjare. Gud är en ande, och de som tillbedja honom böra tillbedja i anda och sanning. Joh. 4: 23, 24.

Huru är det då? Jag skall bedja med anden, men jag skall också bedja med förståndet. 1 Kor. 14: 15.

13. När och om hwad skola wi bedja?

Wi böra ofta nalkas Gud i bönen, bedja, tacka och lofwa honom; bedja om sådant, som wi af hjärtat önska, och som är förenligt med hans ord och wilja, och när han hulptit oss ur nöden, hört våra böner och wälsignat oss, komma inför honom med lof och tackfägelse.

Waren ihärdiga i bönen. Kol. 4: 2.

Bedjen utan återwändo. 1 Tes. 5: 17.

Allt hwad I wiljen skolen I bedja, och det skall ske eder. Joh. 15: 7.

Hafwen ingen omsorg, utan edra önskingar ware kunniga inför Gud i allt genom åkallan och bön med tackfägelse. Filipp. 4: 6.

Åkalla mig i nöden, så will jag hjälpa dig, och du skall prisa mig. Ps. 50: 15.

14. Hvad verkfar den Heliga Ande i oss beträffande bönen?

Beträffande bönen verkfar den Heliga Ande hos oss det, att han påminner och manar oss att bedja och ingifwer, hwad wi skola bedja, samt därunder stärker vår tro, wälsignar oss och lifwar vårt hopp.

Den Heliga Ande skall lära eder allt och påminna eder allt, hwad jag har sagt eder. Joh. 14: 26.

Sammalunda hjälper ock Anden vår skröplighet, ty hwad wi skola bedja, såsom sig bör, det weta wi icke, men Anden sjalf manar godt för oss med utfägliga suckar, ty efter Guds behag manar han godt för de heliga. Rom. 8: 27.

15. Huru lärde Jesus sina lärjungar att bedja?

Jesus lärde sina lärjungar att bedja sålunda:

Fader vår, som är i himmelen! Helgadt warde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din wilja såsom i himmelen så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock wi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse utan fräls oss från ondo; ty riket är ditt och makten och härligheten i ewighet. Amen. Matt. 6: 9—13.

16. Hvad innehåller Herrens bön, hwilken han lärde sina lärjungar att bedja?

Denna bön innehåller allt, hvad Gud såsom fader åstundar, och allt, hvad hans lärjungar och folk behöfwa. Han will, att hans namn skall hållas högt och heligt, emedan det i intet annat namn finnes frälsning och odödlighet; han will att hans rike, som består i rättfärdighet, frid, fröjd i den Heliga Ande, skall komma till hwarje människohjärta på hela jorden; han will, att hans wilja, som i allt är den bästa, skall ske på jorden, såsom den sker i himmelen. Hans lärjungar och folk behöfwa dagligt bröd, daglig förlåtelse, dagligt beskydd att icke inledas och lämnas att förgås i frestelser samt dagligt bistånd att frälsas ifrån det onda i världen.

17. Gå wi då icke bedja med andra ord, än de som användas i denna bön?

Wi få tillbedja och inför Gud uttrycka vårt hjärtas begär enligt Jesu och apostlarnas exempel på sådant sätt och med sådana ord, som wid hwarje omständighet för behofwen synas oss lämpliga.

Sch Jesus upplyfte sina ögon och sade: Fader jag tackar dig, att du har hört mig. Joh. 11: 41, 42.

Detta talade Jesus och upplyfte sina ögon mot himmelen och sade: Fader, stunden har kommit, förhärliga din Son, på det att ock din Son må förhärliga dig. Jag har ock förhärligat dig på jorden, jag har fullbordadt det werk, som du har gifwit mig att utföra. Fader, jag will, att hwarest jag är, där skola de ock vara med mig, hwilka du har gifwit mig, på det att de må se min härlighet, som du har gifwit mig; ty du har älskat mig före världens grundläggning. Joh. 17: 1, 4, 24.

Lärjungarna både och sade: Herre, du som känner allas hjärtan, utvisa, hwilkendera af dessa två du har utwalt till att få sin lott i denna tjänst och i det apostlaämbete, från hwilket Judas afwek för att gå bort till sitt rum. Apg. 1: 24, 25.

Och Stefanus åfallade och sade: Herre Jesus mottag min ande! Och han böjde sina knän och ropade med hög röst: Herre, tillräkna dem icke denna synd! Apg. 7: 59: 60.

III. Den kristna församlingen.

18. Hvad förstås med Kristi församling?

Med Kristi församling förstås den Guds instiftelse, som är en sammanslutning af från världen utfallade, omvända, pånyttfödda, på Jesus Kristus troende och döpta människor, hwilka hafwa en Herre, en tro, ett dop, en Gud, och som erkänna Kristus såsom sin enda Herre och sina själas biskop.

På denna klippa skall jag bygga min församling, och dödsrikets portar skola icke warda henne öfvermåttiga. Matt. 16: 18.

Till den Guds församling, som är i Korint, de helgade i Kristus Jesus, de kallade heliga, tillika med alla dem som åkalla vår Herre Jesu Kristi namn på hwarje ort, både deras och vår. 1 Kor. 1: 2.

Jag nitälskar för eder med Guds nitälskan, emedan jag har trolofwat eder med en enda man för att ställa fram för Kristus en ren Jungfru. 2 Kor. 11: 2.

Petrus sade till dem: Gören bättring, och hwar och en af eder låte döpa sig i Jesu Kristi namn till

syndernas förlåtelse; och J skolen undfå den Heliga andes gåfwa. De som då gärna mottogo hans ord, läto döpa sig; och på den dagen förökades församlingen med omkring tre tusen själar. Och de woro beständiga i apostlarnas lära och i gemensamheten och i brödsbrytandet och i bönera. Apg. 2: 38, 41, 42.

En kropp och en ande, såsom J ock hafwen blifwit kallade i ett eder kallelsets hopp, en Herre, en tro, ett dop, en Gud och allas Fader. Efes. 4: 4, 5.

Och han gaf honom till ett hufwud öfwer allting åt församlingen, som är hans kropp, dens fullhet, som uppfyller allt i alla. Efes. 1: 22, 23.

IV. Det kristliga dopet.

19. Swad får människan i dopet?

J dopet får den omvända och pånyttfödda människan ett godt samwete till Gud.

Det såsom ett afläddande af köttets orenhet utan såsom ett godt samwetets förpliktelse till Gud, genom Jesu Kristi uppståndelse. 1 Petr. 3: 21.

20. Har dopet någon annan betydelse?

Det kristliga dopet har äfwen den betydelse, att Gud will därigenom lära människan, att hon likasom genom död och begrafning, som ock i dophandlingen afspeglas, nu är afföndrad och skild från sina begångna synder och sitt forna lif i världen; att hon af fritt wal låter inwiga sig åt Gud och ikläder sig Kristus, som nu berättigar henne att upptagas i hans församling; att hon härefter både med kropp och själ tillhör Herren för att följa och lyda

honom och att inplantas i honom till en lika död; och att, såsom Kristus uppstod från de döda, äfwen hon skall uppstå till ett nytt lefwerne.

Vi som hafwa dött från synden, huru skola wi ännu kunna lefwa i henne? Ty den som har dött, han är rättfärdigad från synden. Alla wi som hafwa blifwit döpta till Kristus Jesus, wi hafwa blifwit döpta till hans död. Så hafwa wi då blifwit begrafna med honom genom dopet till döden, på det att, såsom Kristus wardt uppväckt från de döda genom Fadrens härlighet, så skola ock wi wandra i ett nytt lefwerne. Rom. 6: 2, 7, 3, 4.

När de nu trodde Filippus, som förkunnade ewangelium om Guds rike och om Jesu Kristi namn, läto döpa sig, både män och kvinnor. Och hofmannen sade: Se wadtnet! Hwad hindrar, att jag döpes? Apg. 8: 12, 36.

Ty J, så många som hafwen blifwit döpta till Kristus, hafwen ifklädt eder Kristus. Gal. 3: 27.

Eder kropp är ett den Heliga andes tempel, hwilken bor i eder, och som J hafwen af Gud, och att J ären icke edra egna. Ty J ären dyrt köpta. Så prisen nu Gud i eder kropp och eder ande, hwilka tillhöra Gud. 1 Kor. 6: 19, 20.

Ty om wi hafwa blifwit införlifwade med honom genom en lika död, så skola wi ock blifwa det genom en lika uppståndelse. Rom. 6: 5.

21. Skola alla männifkor döpas?

Alla männifkor skola döpas, sedan de genom ewangelium blifwit gjorda till Kristi lärjungar och kunna gifwa skäl för sin tro på Kristus och för det hopp de äga i honom.

¶ Gån fördenfull ut och gören alla folk till lärjungar, döpande dem till Fadrens och Sonens och den Heliga andes namn, lärande dem att hålla allt det jag har befallt eder. Matt. 28: 19, 20.

Och han sade till dem: Gån ut i hela världen och prediken ewangelium för hela skapelsen. Den som tror och blifwer döpt, han skall warda frälst, men den som icke tror, han skall warda fördömd. Mark. 16: 15, 16.

Och många af forintierna hörde, trodde och blefwo döpta. Apg. 18: 8.

Waren alltid redo att swara hwar och en som af eder begär skäl till det hopp, som är i eder. 1 Petr. 3: 15.

22. Swad betyder ordet döpa, och huru bör dopet förrättas?

Ordet döpa betyder doppa, indoppa eller nedsänka, hwarför ock dopet enligt apostlarnas och de första kristnas exempel bör förrättas sålunda, att den som döpes nedsänkes under wattnet i Fadrens, Sonens och den Heliga andes namn.

¶ Afwen Johannes döpte i Enon nära Salim, ty där war mycket watten, och de kommo och läto döpa sig. Joh. 3: 23.

Och när Jesus war döpt, steg han strax upp ur wattenet. Matt. 3: 16.

Och de stego båda ned i wattenet, både Filippus och hofmannen, och han döpte honom. Och när de hade stigit upp ur wattenet, ryckte Herrens ande bort Filippus, och hofmannen såg honom icke mera, ty han for sin wäg och war glad. Apg. 8: 37, 38.

V. Den heliga nattwarden.

23. Swad förstås med nattwarden?

Med den heliga nattwarden förstås en andlig måltid, hwilken Kristus instiftade för sina lärjungar till minne af sitt lidande och död, hwarwid naturliga ting, bröd och win, användas såsom sinnebild af Jesu sanna lefamen och blod, hwaraf den troende själen delaktiggöres.

I den natt då Herren Jesus wardt förrådd, tog han ett bröd och tackade och bröt det och sade: Tagen, äten. Detta är min lefamen, som brytes för eder; gören detta till min åminnelse. Sammalunda tog han ock kalken efter måltiden och sade: Denna kalk är det nya förbundet i mitt blod; gören detta, så ofta I dricken, till min åminnelse. Ty så ofta I äten detta bröd och dricken denna kalk, förkunnen I Herrens död, till dess han kommer. 1 Kor. 11: 23—26.

Bedömen själfwa hwad jag säger. Wälsignelsens kalk, som wi wälsigna, är han icke en delaktighet af Kristi kropp? Emedan det är ett bröd, äro wi, de många, en kropp, ty wi warda alla af det ena brödet delaktiga. 1 Kor. 10: 16, 17.

24. Swad berättigar ojs att deltaga i nattwarden?

Vi berättigas att deltaga i den heliga nattwarden genom att först hafwa blifwit omvända till Gud och kommit till tron på Jesus Kristus samt sedan blifwit döpta och upptagits till medlemmar af den kristna församlingen.

De som gärna mottogo hans ord, läto döpa sig; och på den dagen förökades församlingen med omkring tre tusen själar; och de woro beständiga i apostlarnas lära och i gemensamheten och i brödsbrytandet och i bönerna. Apg. 2: 41, 42.

25. Bör en kristen, som affallit och lefwer i synd, få deltaga i nattwarden?

En kristen, som affallit och lefwer i synd, bör skiljas från församlingens gemenskap och således icke tillåtas att deltaga i den heliga nattwarden, till dess han bättrat sig och blifwit upprättad.

Jag skref till eders i mitt bref, att I skullen undwika umgänge med horkarlar, dock icke i allmänhet med denna världens horkarlar eller giriga eller roffare eller afgudadyrkare, enär I ju då måsten gå ut ur världen. Men nu skref jag till eders, att om någon, som fallas broder, är en horkarl eller en girig eller en afgudadyrkare eller en smädare eller en drinkare eller en roffare, skolen I icke hafwa umgänge med honom eller ens äta tillsammans med en sådan. Drifwen ut från eders den som är ond. 1 Kor. 5: 9—11, 13.

Åttonde deelen.

De yttersta tingen.

1. Hvad skall inträffa med människan efter detta lif?

Sedan det timliga lifwet på jorden är afflutadt och döden åtskilt kropp och själ från hwarandra, förwaras själen eller anden af Gud i dödsrifet till uppståndelsen, de trognas andar i Abrahams sköte i Guds paradys och de otrognas i pinan i outsläcklig eld.

och stoftet återvänder till jorden, hwarifrån det har kommit, och anden återvänder till Gud, som har gifwit honom. Sal. Pred. 12: 7.

Och i dödsrifet upplyfte han sina ögon, där han låg i plågor, och fick se Abraham långt ifrån och Lasarus i hans sköte, och han ropade och sade: Fader Abraham, warfunna dig öfwer mig och sänd Lasarus, att han må doppa det yttersta af sitt finger i watten och swalka min tunga, ty jag pinas i denna låga. Luf. 16: 23—24.

2. Svarföre skola de döda uppstå från dödsriket och grafwen?

De döda skola uppstå från dödsriket och grafwen och med kropp och själ framställas inför Guds dom för att antingen straffas eller belönas, allt efter som de hafwa handlat, medan de lefde.

¶ Medan döden kom genom en människa, så kom och genom en människa de dödas uppståndelse. 1 Kor. 15: 21.

Och jag såg de döda, stora och små, stå inför tronen, och böcker upplätos; och en annan bok wardt uppläten, som är lifwets, och de döda blefwo dömda enligt det som war skrifwet i böckerna, efter sina gärningar. Och hafwet gaf igen sina döda, och döden och dödsriket gafwo igen sina döda, och de blefwo dömda hwar och en efter sina gärningar. Uppb. 20: 12, 13.

3. Skola alla döda uppstå på en gång?

Nej alla döda skola uppstå på en gång; de som hafwa dött i tron på Kristus skola uppstå först till Herrens möte i skyn, de andra förblifwa i dödsriket och i sina grafwar till den yttersta domen.

¶ Sy Herren själf skall stiga ned från himmelen, med befallande rop, med öfwerängels röst och med Guds basun, och de som hafwa dött i Kristus skola uppstå först. Därefter skola wi, som lefwa och äro fwar, tillika med dem bortryckas i skyn till Herrens möte i luften. 1 Tess. 4: 16, 17.

Men de andra döda blefwo icke lefwande, förrän de tusen åren hade blifwit fulländade. Detta är den första uppståndelsen. Upp. 20: 5.

4. Swad vittnar den heliga skrift med afseende på den yttersta tidens händelser i allmänhet?

Med afseende på den yttersta tidens händelser i allmänhet vittnar den heliga skrift, att judafolkets förskingring skall upphöra wid den närwarande tidsålderns slut, hwarwid den första uppståndelsen äfwen inträffar; att en wedermödans tid skall komma öfwer jorden, under hwilken syndens människa, fördärfwets son eller antikrist skall personligen uppträda; att Människosonens tecken skall synas i skyn, och att Kristus skall komma med stor kraft och härlighet, krossande antikrists wälde och afflutande wedermödans tid; att judarnas bättringsdag inträffar, och de som ett folk emottaga sin konung, Jesus Kristus; att satan bindes, nådeförvaltningen återgår till judarna och det tusenåriga riket upprättas, hwarefter den yttersta domen äger rum och sedan änden, då Sonen antwardar Gud och Fadern riket.

I. Med afseende på den närwarande tidsålderns slut och första uppståndelsen.

och Jerusalem skall warda förtrampadt af hedningarna, till desß hedningarnas tider warda fullbordade. Luf. 21: 24.

Förhårdelsen har endels träffat Jsrael, till desß hedningarnas fullhet har ingått. Och så skall hela Jsrael warda frälst. Rom. 11: 25, 26.

Och han upplyfte sin högra hand och sin wänstra hand mot himmelen och swor wid honom som ewigt lefwer, att efter en tid, två tider och en half, och när

slut är på förskingringen af det heliga folkets makt, skall allt detta warda fullkomadt. Dan. 12: 7.

J den natten skola två ligga i en fång; en skall upptagas och den andra lämnas kvar. Luf. 17: 34.

Gack in, mitt folk, i dina kamrar och slut dörren igen efter dig: Göm dig för ett ögonblick, till dess wreden går förbi! Es. 26: 20.

Brudgummen kom, och de som woro redo gingo in med honom till bröllopet, och dörren tillstängdes. Matt. 25: 10.

Låtom oss glädjas och fröjdas och gifwa honom äran; ty Lammets bröllop har kommit, och dess hustru har tillredt sig. Upp. 19: 7.

Salig och helig är den som har del i den första uppståndelsen. Öfwer dem har den andra döden ingen makt. Upp. 20: 6.

Waken fördenksfull alltid och bedjen, att J mån aftas wärdiga att undfly allt detta, som skall komma' och att ställas inför Människosonen. Luf. 21: 36.

II. Med afseende på antikrists personliga uppträdande och den kommande wedermödan.

J hafwen hört, att antikrist kommer, så hafwa ock nu många antikrister uppstått, hwaraf wi förstå, att nu är den yttersta tiden. 1 Joh. 2: 18.

(Antikrist eller) wilddjuret, som du såg, skall uppstiga ur afgrunden och gå bort till förtappelse. Upp. 17: 8.

Och (wilddjurets) rife wardt förmörkad, och de sönder beto sina tungor af smärta. Och de hädade himmelens Gud för sina smärtors och sina sårss skull och bättrade sig icke från sina gärningar. Upp. 16: 10, 11.

Dessa dagar skola blifwa dagar af wedermöda, sådan som icke har varit från början af den skapelse Gud har skapat, intill nu och icke någonsin skall warda. Mark. 13: 19.

Och om de dagarna icke hade blifwit förkortade, så skulle intet fött hafwa blifwit frälst, men för de utvaldas skull, skola de dagarna blifwa förkortade. Matt. 24: 22.

III. Med afseende på Människosönens tecken i skyn och hans ankomst till jorden samt krossandet af antikrists wälde.

Men i de dagarna, efter den wedermödan, skall solen förmörkas och månen icke gifwa sitt sken, och stjärnorna skola falla från himmelen, och himmelens krafter skola bäfwa. Och då skola de se Människosönen komma i skyn med stor makt och härlighet. Mark. 13: 24, 25, 26.

Desförinnan måste affallet ske och syndens människa, fördärfwets son, warda uppenbar. Och då skall

den laglöse warda uppenbar, hwilken Herren skall dräpa med sin muns ande och tillintetgöra genom uppenbarelsen af sin tillkommelse. 2 Tesj. 2: 3, 8.

På den tiden skall Mikael, den store fursten, som står på ditt folks barns sida, uppreja sig; och en tid af nöd skall då blifwa, sådan, som icke har varit allt ifrån den tid, människor hafwa varit till, ända till den tiden. Och på den tiden skall ditt folk warda frälst, alla de som finnas skrifna i boken. Dan. 12: 1.

Och jag såg himmelen öppen, och se, en hwit häst, och den som satt på honom heter Trofast och Sannfärdig. Och han war klädd i en mantel, doppad i blod, och hans namn är Guds ord. Och de härskaror, som äro i himmelen, följde honom på hwita hästar, och de woro klädda i hwitt och rent fint linne. Och han har på sin mantel och på sin länd ett namn inskrifwit; konungars Konung och herrars Herre. Upp. 19: 11, 13, 14, 16.

Och jag såg wilddjuret och konungarna på jorden och deras härar församla sig att strida med den som satt på hästen och med hans här. Och wilddjuret wardt gripet tillifa med den falska profeten; och de blefwo båda lefwande fastade i eldsjön, som brinner med swafwel. Och de öfriga blefwo odräpta af den som satt på hästen. Upp. 19: 19—21.

IV. Med afseende på judarnas bättringsdag och mottagandet af Kristus, deras konung.

De skola wända fina blickar till mig, hwilken de hafwa stungit, och de skola hålla flagolåt öfwer honom, såsom man flagar öfwer ende sonen, och bittert förja öfwer honom, såsom man förjer öfwer en förstfödd. På den dagen skall flagolåten wara stor i Jerusalem lik flagolåten i Hadadrimmon i Megiddons dal. Och landet skall hålla flagolåt, hwarje släkt för sig, Dawids hus' släkt för sig och deras kvinnor för sig, Natans hus' släkt för sig och deras kvinnor för sig, Lewis hus' släkt för sig och deras kvinnor för sig, Simeis släkt för sig och deras kvinnor för sig, alla de öfriga släkterna, hwarje släkt för sig och deras kvinnor för sig. Sak. 12: 10—14.

Och frågar honom någon: hwad är det för sår du har på dina händer? Så skall han svara: de såren har jag fått i deras hus som älskade mig. Och det skall ske i hela landet, säger Herren, att två delar där inne skola utrotas och dö, men den tredje delen skall blifwa öfrig därinne. Och den tredje delen skall jag låta gå genom eld och luttra dem, såsom man luttrar silfret, och profwa dem, såsom man profwar guldet. Den skall åfälla mitt namn, och jag skall svara honom. Jag skall säga: Mitt folk är han; och han skall säga: Herren är min Gud. Sak. 13: 6, 8, 9.

Sannerligen säger jag eder: Detta släkte skall icke förgås, förrän allt har skett. Luf. 21: 32.

V. Med afseende på satans bindande.

Och jag såg en engel nedstiga från himmelen, som hade nyckeln till afgrunden och en stor kedja i sin hand. Och han grep draken, den gamla ormen, hwilken är djäfwulen och satan, och band honom för tusen år. Upp. 20: 1, 2.

VI. Med afseende på nådeförvaltningens återgång till judarna.

Si, dagar skola komma, säger Herren, då jag skall göra ett förbund med Israels hus, ett nytt förbund, icke sådant som det förbundet war, som jag gjorde med deras fäder på den dagen, då jag fattade deras hand för att föra dem utur Egyptens land, hwilket mitt förbund de icke höllo, ehuru jag war deras äkta man, säger Herren; utan detta skall wara det förbund, som jag skall göra med Israels hus efter desja dagarna, säger Herren: Jag skall gifwa min lag uti deras innersta och skrifwa den uti deras hjärta, och jag skall wara deras Gud, och de skola wara mitt folk. Jer. 31: 31—33.

Främlingar skola erbjuda sig att walla edra fårahjordar, och utländingar skola wara edra åkerbrukare och edra wingårdsmän. Och i skolen kallas Herrens präster; I skolen heta war Guds tjänare. Hedningars gods skolen i äta, och i deras härlighet skolen I insättas.

J stället för eder skam skolen i få dubbelt, och de som hafwa lidit smålek skola jubla öfver sin lott. Gf. 61: 5—7.

Dy Gud är mächtig att åter inympa dem. Huru mycket mera skola då ej dessa, som äro naturliga grenar inympas i sitt eget oljetråd. Rom. 11: 23, 24.

VII. Med afseende på det tusenåriga rife.

Salig och helig är den som har del i den första uppståndelsen. Öfver dem har den andra döden ingen makt, utan de skola wara Guds och Kristi präster och skola regera med honom i tusen år. Upp. 20: 6.

J ären de som hafwa förblifwit hos mig i mina frestelser. Och jag öfverlåter ett rife åt eder, såsom min Fader har öfverlåtit det åt mig; på det att J mån äta och dricka wid mitt bord i mitt rife och sitta på troner och döma Israels tolf släkter. Luf. 22: 28, 30.

Jesus sade till dem: Sannerligen säger jag eder, att J, som hafwen efterföljt mig, skolen i den nya födelsen, när människosonen skall sitta på sin härlighets tron, sitta äfwen J, på tolf troner och döma Israels tolf släkter. Matt 19: 28.

Fröjdens och glädjens till ewig tid åt hwad jag skapar! Dy si, jag will skapa Jerusalem till glädje och dess folk till fröjd. Och därifrån skall man ej höra omtalas något dibarn, några dagar gammalt, eller

någon åldring, som icke har fyllt sitt åldersmått, ty såsom yngling dör den hundraåriga, och den som icke uppnår hundra år skall anses såsom förbannad. Gf. 65: 18, 20.

Warg skall bo tillsammans med lamm, och leopard ligga ibland kid, och kalf och ungt lejon och gödboskap om hwarandra, och en liten pilt skall leda dem. Och ko och björn skola tillsammans gå i bete, och deras ungar ligga tillhopa, och lejon skall äta strå såsom oxen. Och ett spenabarn skall leka wid en huggorms hål, ett afwandt barn skall utsträcka sin hand till basiliskens kula. Man skall intet ondt eller fördärfligt göra på hela mitt heliga berg, ty landet skall wara fullt af Herrens kunskap, liksom watten täcker hafwet. Gf. 11: 6—9.

VIII. Med afseende på den yttersta domen och slut-händelserna.

När människojonen kommer i sin härlighet och alla heliga änglar med honom, då skall han sitta på sin härlighets tron, och inför honom skola församlas alla folk, och han skall skilja dem från hwarandra, såsom herden skiljer fåren ifrån getterna. Och fåren skall han ställa på sin högra sida och getterna på den wänstra. Då skall konungen säga till dem som äro på hans högra sida: Kommen, I min Faders wälsignade, och tagen i besittning det rike, som eder är tillredt från världens grundläggning. Och han skall

fåga till dem på den vänstra sidan: Gån bort ifrån mig, I förbannade, till den ewiga elden, som är tillredd åt djäfwulen och hans änglar. Matt. 25: 31—34, 41.

Och jag såg en stor hwit tron och honom, som satt därpå, för hwilkens ansikte jorden och himmelen flydde, och intet rum blef funnet för dem. Och jag såg de döda, stora och små, stå inför tronen och böckerna upplätos; och en annan bok wardt upplåten, som är lifwets, och de döda blefwo dömda enligt det som war skrifwet i böckerna, efter sina gärningar. Och hafwet gaf igen sina döda, och döden och dödsrifet gafwo igen sina döda, och de blefwo dömda hwar och en efter sina gärningar. Och om någon icke fanns skrifwen i lifwets bok, wardt han kastad i den brinnande sjön. App. 20: 11, 12, 13, 15.

Därefter änden, då han öfwerlämnar riket åt Gud och Fadern, när han har tillintetgjort allt herradöme och all wäldighet och makt. Ty han måste regera, till dess han har lagt alla sina fiender under sina fötter. Såsom den yttersta fienden warder döden tillintetgjord. 1 Kor. 15: 24—26.

Och jag såg en ny himmel och en ny jord; ty den första himmelen och den första jorden hafwa förgåtts, och hafwet är icke mer. Och jag såg den heliga staden, ett nytt Jerusalem, nedkomma af himmelen från Gud, tillredd såsom en brud, prydd för

sin man. Och jag hörde en stark röst från himmelen säga: Se, Guds tabernakel bland människorna, och han skall bo ibland dem, och de skola vara hans folk, Gud själf skall vara med dem, deras Gud. Och Gud skall aftorka alla tårar från deras ögon, och döden skall icke vara mer, icke heller sorg, icke heller rop, icke heller wärk warder mer, ty det första har gått till ända. Upp. 21: 1—4.

Raamatunkist.

Jansson

